# IV. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLERDE KRİTİK TARTIŞMALAR KONGRESİ

# IV. INTERNATIONAL CONGRESS ON CRITICAL DEBATES IN SOCIAL SCIENCES

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

BOOK OF ABSTRACTS

ICCDSS.IDU.EDU.TR

# IV. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLERDE KRİTİK TARTIŞMALAR KONGRESİ

*IV. INTERNATIONAL CONGRESS ON CRITICAL DEBATES IN SOCIAL SCIENCES*

***22-24 Ekim 2021 / 22-24 October 2021***

**ISBN: 978-605-73858-0-2**

IV.Uluslararası Sosyal Bilimlerde Kritik Tartışmalar Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı'nın içerisinde yer alan tüm metin, resim ve içeriklerin telif hakları Kongre Düzenleme Kurulu'na aittir. İçerikler hiçbir şekilde basılı veya elektronik bir ortamda izinsiz kullanılamaz, kopyalanamaz ve yayınlanamaz.

---

The copyrights of all texts, pictures and contents in the 4th International Congress of Critical Discussions in Social Sciences Congress' Abstracts Book belong to the Congress Organizing Committee. The contents cannot be used, copied or published without permission in any printed or electronic medium.

**Aralık** 2021 / **December** 2021

**Kapak ve Sayfa Tasarım / Cover and Page Design:** Gökhan DUMAN

**Dizgi / Typesetting:** İsmail Hakkı ÜNAL, Oğuzcan AKDEMİR, Gamze Asena AKGÖL, Tuba SARI, Kadir AKGÜNDÜZ

# İÇİNDEKİLER / CONTENTS

**Kurullar/Committees……..3**

**Bildiri Özetleri/Abstracts……5**

# KURULLAR/COMMITTEES

## Kongre Başkanı / Congress President

- Prof. Dr. Bedriye Tunçsiper – *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

## Düzenleme Kurulu / Organizing Committee

- Doç. Dr. Ferhat TOPBAŞ – *İzmir Demokrasi Üniversitesi*
- Doç. Dr. Özkan BİLGİLİ – *İzmir Demokrasi Üniversitesi*
- Doç. Dr. Musa GÖK– *İzmir Demokrasi Üniversitesi*
- Doç. Dr. Pınar AYTEKİN – *İzmir Demokrasi Üniversitesi*
- Dr. Öğr. Üyesi Didem DOĞANYILMAZ DUMAN – *İzmir Demokrasi Üniversitesi*
- Dr. Öğr. Üyesi Gökhan DUMAN – *İzmir Demokrasi Üniversitesi*
- Dr. Öğr. Üyesi Eylül KABAKÇI GÜNAY – *İzmir Demokrasi Üniversitesi*
- Araştırma Görevlisi Oğuzcan AKDEMİR – *İzmir Demokrasi Üniversitesi*
- Araştırma Görevlisi İsmail Hakkı ÜNAL – *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

## Davetli Konuşmacılar / Keynote Speakers

- Prof. Dr. Fadia KIWAN – *Director General of Arab Women Organization*
- Prof. Dr. Orhan ÇİFTÇİ – *Kıbrıs İlim Üniversitesi*
- Assoc. Prof. Mariusz TUROWSKI – *University of Wrocław*
- Assist. Prof. Iza (Yue) DING – *University of Pittsburgh*
- Dr. Şahizer SAMUK CARIGNANI – IMT *Scuola Alti Studi Lucca*

## Bilim Kurulu / Scientific Committee

- Prof.Dr. Bülent AÇMA
- Prof.Dr. Erdinç ALTAY
- Prof.Dr. Başak ATAMAN
- Prof.Dr. Ahmet AY
- Prof.Dr. Osman AYDOĞUŞ
- Prof.Dr. Mehmet BAŞAR
- Prof.Dr. Ercan BAYAZITLI
- Prof.Dr. Ruziye COP
- Prof.Dr. Tarkan ÇAVUŞOĞLU
- Prof.Dr. Özhan ÇETİNKAYA
- Em.Prof. Dr.Zeynel DİNLER
- Prof.Dr. Ömer Selçuk EMSEN
- Em.Prof.Dr. Cemil ERTUĞRUL
- Prof.Dr. Cevat GERNİ
- Prof.Dr. Ali Kemal GÜRBÜZ
- Prof.Dr. Ahmet İNCEKARA
- Prof.Dr. Kerem KARABULUT
- Prof.Dr. Semra KARACAER
- Prof.Dr. Zeynep KARAÇOR
- Prof.Dr. Oğuz KARADENİZ
- Prof.Dr. Hasan KAZDAĞLI
- Prof.Dr. Julide KESKEN
- Prof.Dr. Fadia KIWAN
- Prof.Dr. Recep KÖK
- Prof.Dr. C.Coşkun KÜÇÜKÖZMEN
- Prof.Dr. Sedat MURAT
- Prof.Dr. Sinan NARDALI
- Prof.Dr. Yaşar ONAY
- Prof.Dr. Semra ÖNCÜ
- Prof.Dr. Pınar Süral ÖZER
- Prof.Dr. Cevdet Alptekin KAYALI
- Prof.Dr. Işıl ÖZKAN
- Prof.Dr. Abitter ÖZULUCAN
- Prof.Dr. Serap PALAZ
- Prof.Dr. Metin SABAN
- Prof.Dr. Haldun SOYDAL
- Prof.Dr. Hüseyin AKAY
- Prof.Dr. Ayşe ŞAHİN
- Prof.Dr. Ahmet ŞAHİNÖZ
- Prof.Dr. Fatma TEKTÜFEKÇİ
- Prof.Dr. Ercan UYGUR
- Prof.Dr. Doğan UYSAL
- Prof.Dr. Yaşar UYSAL
- Prof.Dr. Mustafa Erkan ÜYÜMEZ
- Prof.Dr. Asıf YOLDAŞ
- Prof.Dr. Derya ALTUNBAŞ
- Doç.Dr. Hakan HOTUNLUOĞLU
- Doç.Dr. Abdurrahman KORMAZ
- Doç.Dr. Sabriye ÇELİK UĞUZ
- Doç.Dr. Ece ÜNÜR
- Assist.Prof. Aleš GAČNIK
- Dr. Şahizer SAMUK CARIGNANI

Bildiri No: 4

# GÜVENLİ LİMAN ÜLKELER İLE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN İLİŞKİSİ: ABD İLE TÜRKİYE EKONOMİSİ İLİŞKİSİNİN ANALİZİ

**Onur AKKAYA**, *Kilis 7 Aralık Üniversitesi*

**Mehmet ŞENTÜRK**, *Kilis 7 Aralık Üniversitesi*

1980'lerden sonra dünya ekonomilerine egemen olan liberal sonrası politikalardan sonra gelişmekte olan ülkelerin ekonomik yapılarının "ihracata dayalı " modele doğru değiştiğini görüyoruz. Bu durum dış ticaret işlemlerinin ve döviz kurlarının önemini artırmıştır. 1990'lı yıllardan sonra gelişmekte olan ülkelerde kontrolsüz kısa vadeli sermayenin yoğun varlığı nedeniyle döviz kurlarının öneminin giderek arttığını görüyoruz. Özellikle "Güvenli Liman" olarak kabul edilen gelişmiş ekonomilerin küresel piyasalardaki etkinliği yükselmiştir. Bunlardan biri olarak kabul edilen Amerikan Birleşik Devletleri ekonomisindeki ekonomik değişkenlerin de gelişmekte olan ekonomilere etkisinin yıllar içinde arttığını görmekteyiz. Bu bağlamda, bu çalışmada Amerikan Birleşik Devletleri ekonomisinin değişkenlerinin (enflasyon oranı, nominal faiz oranı ve uzun vadeli devlet tahvil faiz oranı vb.) kendi aralarındaki ilişkisine ve Türkiye ekonomisindeki ekonomik değişkenler arasındaki ilişkisinin nasıl değiştiğini ele alınmıştır. Özellikle piyasalar için "sinyal" kabul edilen değişkenlerin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkisine de yer verilmiştir. Analiz için 2000 ile 2020 dönemi çeyrekli veri seti kullanılmıştır. Analizde, zaman serisi için ARDL yöntemi kullanılmıştır.

Bildiri No: 5

# ANALYSIS OF THE EXCHANGE RATE EFFECT IN DEVELOPING COUNTRIES: AN EXAMPLE OF THE TURKISH ECONOMY

**Onur AKKAYA,** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi*

**Mehmet ŞENTÜRK,** *Kilis 7 Aralık Üniversitesi*

After the post-liberal policies that dominated world economies after the 1980s, we see that the economic structures of developing countries have shifted to "export-based" models. This has increased the importance of foreign trade transactions and Exchange rates. Especially after the 1990s, we see that the importance of Exchange rates gradually increases due to the intense presence of uncontrolled short-termcapital in developing countries. On the other hand, we see a high exchange rate effect in the chronic inflation problem in developing countries. In this context, the Exchange rates of developing countries discussed in this study and how the exchange rate value in the Turkish economy diverges and the effects of decomposition on the economy were not discussed. In addition, an answer was sought to decipher the effect of the change between the exchange rate value in the Turkish economy and the nominal interest rate and inflation. The ardl method was used for the analysis mentioned in this study. According to the initial results, we can say that the Exchange rates in the Turkish economy are decoupled periodically, positive, and negative, for the period between 2000 and 2020.In addition, there was a strong relationship between Exchange rates and inflation and nominal interest rates in the Turkish economy decisively.

Bildiri No: 6

# İTHALAT KONTROLLERİNİN İTHALAT POLİTİKALARINA ETKİLERİ

**Rasim KUTLU,** *Çankaya Üniversitesi*

Ülkemizde ürün güvenliği kapsamında yapılan ithalat kontrolleri ilgili kurumların ithal edilmek istenen ürün ile ilgili verdikleri kararların sonucunun gümrük idarelerine bildirilmesi ile gerçekleştirilmektedir. Gümrük idareleri gelen bu bilgiye göre işlem yapmaktadır. Bu bildirimin kendisi kadar, gümrük işlemlerinin hangi aşamasında yetkili kurum tarafından alınan karara göre işlem yapılacağı da büyük önem taşımaktadır. Gümrük mevzuatında bir ithalat işlemi gerçekleştirilirken ürün güvenliği kapsamında yapılacak kontrollerin, ithale konu eşyanın kamu ahlakı, kamu düzeni, kamu güvenliği, insan, hayvan ve bitki sağlık ve hayatlarının korunması açısından taşıyacağı muhtemel riske göre Türkiye gümrük bölgesine girişinde, gümrük beyannamesinin tescil işlemi öncesinde veya gümrük yükümlülüğünün sona ermesinden sonra yapılabileceği belirtilmiştir.

Türkiye'de ithal edilecek olan eşyanın kamu ahlakı, kamu düzeni, kamu güvenliği, insan, hayvan ve bitki sağlık ve hayatlarının korunması kapsamında bir eşya olması durumunda, bu tür eşyaların ülkeye girmeden sınırlarda kontrollerinin yapılması gerekmektedir. Çünkü bu tür kontrole tabi eşyaların sınırdan geçmesi durumunda, eşyaya ilişkin olumsuz bir durumun olması halinde insanlara, hayvanlara, bitkilere, çevreye zarar vermesi veya kamu güvenliğini tehdit etme olasılığı büyüktür. Bu kapsamda yapılan kontrollerin sonuçları, ilgili kurum tarafından giriş gümrük idaresine bildirilir ve bu bildirime göre gümrük idaresince işlem yapılır. Gümrük beyannamesi tescil edilmeden önce yapılan kontrollerde ithal edilecek eşya için ilgili kurumlar tarafından izin belgesi düzenlemektedir. Beyannamenin tescilinden önce yetkili kurumlarca, ithal edilecek eşyanın uygun olması veya ithal edilecek eşya için vergi indirimi veya muafiyeti olması durumunda belge düzenlenmektedir. Bu kapsamda ilgili kurumlarca yapılan kontrol sonucunda eşyanın ithalatının uygun olmadığı tespit edilirse, eşyanın ithalatı gerçekleşmemektedir.

İthal edilen ürünlerin piyasa gözetim ve denetimine tabi tutulan eşya olması durumunda bu tür eşyaların kontrollerinin gümrük yükümlülüğünün tamamlanmasından sonra gerçekleştirilmesi, yapılan kontrollerin piyasa gözetim ve denetimi kapsamında değerlendirilmesini gerektirdiğinden önemlidir. Bu kapsamda yapılan kontrollerde eşyanın mevzuata uygun çıkmaması halinde ilgili kurumun piyasa gözetim ve denetimine ilişkin mevzuatına göre yaptırım uygulanması gerekmektedir. Uygunsuz çıkan ürünün geldiği ülkeye veya üçüncü bir ülkeye gönderilmesi de mümkündür. Bu aşamada kontrollerin gerçekleştirilmesi için ilgili kurumun risk analizi yapması gerekmektedir.

Ürün güvenliği kapsamında gerçekleştirilen kontrollerde hangi ürünün hangi aşamada kontrol edileceği ithalat politikalarının etkinliğini artırmaktadır. Ayrıca ithalat kontrollerinin aşamalarının doğru bir şekilde tanımlanması ticaretin kolaylaştırılması kapsamında yapılan akademik çalışmalarda ithalat işlem süreleri ve bekleme sürelerinden kaynaklanan maliyetlerinin doğru hesaplanmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla, ürün güvenliği kapsamında gerçekleştirilen kontrollerde hangi ürünün hangi aşamada kontrol edilmesi gerektiği ve bu aşamaların doğru tanımlanmasının incelenmesi gerekmektedir.

Çalışmada Türkiye'de uygulanan ürün güvenliği kapsamında gerçekleştirilen ithalat kontrollerinin amacı, kapsamı, bu konudaki hukuki düzenlemeler ile ithalat kontrollerinin ithalat politikalarının etkinliğine nasıl etkilediği incelenecektir.

**Anahtar Kelimeler:** Dış Ticaret Politikaları, İthalat Kontrolleri, İthalat Politikaları, Ürün Güvenliği, Risk Analizi

Bildiri No: 7

## POLITICS OF VACCINATION IN THE POST-SECULAR AGE

**İlkim ÖZDİKMENLİ ÇELİKOĞLU**, *Dokuz Eylül Üniversitesi*

Discussing the boundaries of public sphere and recognizing religious utterances as a legitimate part of the "post-secular" public sphere has been a recent philosophical and scholarly trend with political embodiments. Theoretically rooted in post-colonial, communitarian and multiculturalist critiques of secularization paradigm, a new definition of public sphere that admits a plurality of discourses including those based on faith has been offered. It has been argued that omitting religious faith as a legitimate source of opinion in political decision-making was a violation of basic individual and collective rights. Hence, a global trend of increased influence of religious ideas in the making of laws and policies has been witnessed as well as a rise in religious exemptions from certain rules for religious communities. However, the outbreak of COVID-19 might have created implications for this trend in addition to many profound global impacts it has made.

Some of the opposition to coercive vaccine and testing policies regarding the COVID-19 pandemics is religiously motivated and designed. There are various studies that find a lower-level vaccination coverage and a greater level of extensiveness of vaccine-skeptical ideas among conservative and religious groups. Some of the studies argue that the opposition to coercive policies is moralized and politicisized rather than being exclusively based on theological arguments. In other words, conservative individuals or groups enclothe secular counter-arguments such as the insecurity of vaccines or violation of bodily rights with a religious discourse so that their voices are more strongly heard or that they are legally entitled to exemption. Governments and other political actors, on the other hand, seem to revisit the extended scope of what constitutes legitimate argument and legitimate claim to exemption. In some cases, on the grounds of stopping COVID misinformation, bans on spreading anti-vaccination ideas through social media or demonstrations have been imposed. In some others, the aim of protection of populations and national economies has justified limiting exemptions from directly or indirectly mandated vaccination to medical exemption only. Upon examining such cases, it will be questioned in this study if recent public health policies, which shut ears to non-scientific/faith-based arguments and pursue a coercive path in order to stop the spread of COVID-19 pandemics, constitute an exception to the recent trend of "desecularization" or "post-secularity".

Bildiri No: 8

## GLOBAL TOOL FOR LAW ENFORCEMENT: DIGITAL TRACING

**Bilge FİLİZ**

During the COVID-19 pandemic, the spread of the virus has been monitored through several tools varying from mandatory tests to obligatory usage of e-bracelets. While fighting against the spread of the COVID-19, in order to increase the obedience to rules, many countries have started to develop several digital solutions or improved the existing ones such as thermal scanning, facial recognition through cameras, drones, and robots for crowd control, mobile applications for tracking, tracing the infected people or providing information to the public. These tools are not new instruments but their level of usage has apparently been increased to a great extent in many different countries regardless of their political, economic, and social systems. Applying Foucault's (1979) concept of the production of docile bodies and subjected minds through practices of surveillance, this article analyses whether the mobile applications used as a tracing tool could be considered as an instrument to discipline subjects, which characteristics the apps have, what the objectives and purposes of their area of usage are, how they contribute to the construction of new "normal". In this study, the mobile applications produced and utilized during pandemic in Turkey (HES: Life fits inside the house), Germany (Corona-Warn-App), and Hongkong (StayHomeSafe) are examined as three specific cases. The most different systems design has been applied. These countries are totally different from each other with respect to geography, historical background, political structure, economic development, culture, and religion. However, they all are using digital surveillance through mobile applications as a law enforcement tool. Therefore, in this article, the features, purposes, logos, user guides, advertisement techniques, discourses of promotion, and the communication style of of HES, Corona Warn-App, and StayHomeSafe are comparatively analyzed. Moreover, in addition to their benefits in providing information about useful data for the public and providing tools to improve health security, their possible alarming effects during post-COVID-19 are underlined in this comparative research.

Bildiri No: 9

## TÜRK REKABET HUKUKUNDA TAAHHÜT UYGULAMALARI

**Murat ŞAHİN,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Gelişen ekonomilerde, küreselleşme ve digital ekonominin ticaretteki etki ve ağırlığının artması sonucunda, rekabet ihlallerinin yapısı ve niteliği değişmekte, buna karşın rekabet otoriteleri alternatif araçlarla ihlalleri ortaya çıkarma ve sona erdirmeye yönelik yeni çözüm arayışlarına girmektedir. Bu alternatif araçlardan birisi olan, taahhüt uygulamaları, rekabet hukukunda ön araştırma veya soruşturmanın erken bir döneminde kartel dışındaki rekabet ihlalleri bakımından ilgili teşebbüsten alınan taahhütler sayesinde rekabetçi endişelerin sona erdirilmesi hedeflemektedir. Bu yolla olası rekabet sorunlarının yol açabileceği zararların erken dönemde önlenmesi ve rekabet ihlallerinin ortaya çıkartılması için kat edilmesi gerekli süreçlerinin kamu ve hakkında inceleme yürütülen teşebbüsleraçısından yol açabileceği zaman ve kaynak maliyetlerinden önemli surette tasarruf edilmesi amaçlanmaktadır. Rekabet hukukunda taahhüt uygulamalarında ihlal bulgusunun ve kabulünün kesin bir dille yapılmaması, yani teşebbüslerin ihlalin varlığını kabul etmemeleri ön plana çıkmaktadır. Mehaz AB rekabet hukukunda taahhüt mekanizması, 1/2003 numaralı Tüzük'de düzenlenmiştir. Türk rekabet hukukunda taahhüt düzenlemeleri, 24.06.2020 tarihinde yürürlüğe giren 7246 sayılı Kanun ile Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikler çerçevesinde hukukumuza kazandırılmıştır. Taahhüt uygulamasının usul ve esasları, Rekabet Kurulu tarafından yayımlanan "2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önaraştırmalarda ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkinTebliğ"de düzenlenmektedir. Taahhüt müessesesi kapsamında, sunulan taahhütler Rekabet Kurulunca değerlendirilmekte, rekabet sorunlarını giderebileceğine kanaat getirilen taahhütler, Kurul'un takdirine bağlı olarak üçüncü kişilerin de görüşleri alındıktan sonra, ilgili teşebbüsler ya da teşebbüs birlikleri bakımından bağlayıcı hale getirilmektedir. Bu surette ayrı ayrı veya birlikte alınacak davranışsal veya yapısal taahhütler yoluyla, Kurul soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verilebilmektedir. Ancak açık ve ağır ihlal olarak değerlendirilen, birlikte fiyat tespiti, müşteri veya pazar paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması rekabete duyarlı bilgi paylaşılması, yeniden satış fiyatının belirlenmesi, konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler taahhüt uygulaması dışında tutulmuştur. Bu noktada bir ihlali, açık veya ağır ihlal olarak değerlendirme ve taahhüt görüşmelerini sonlandırma yetkisi Rekabet Kurulu'na aittir. Taahhüt düzenlemelerinin yürürlüğe girmesiyle birlikte ilk uygulamalardan birisi olarak, Coca Cola Satış ve Dağıtım AŞ'den alınan taahhüt üzerine, açık bulunan rekabet soruşturması sonlandırılmıştır. Özel hukuk boyutuyla ele alındığında ise; Kuruma sunulan taahhütlerde ihlalin kabulü söz konusu olmadığından tazminat davalarında ihlalin varlığına dair ispat yükü ortadan kalkmış olmaz. Taahhüt kapsamında daha az bilgi ve belgenin kamuoyunun bilgisine sunulması, ihlal kararı içermemesi nedenleriyle, tazminat davasını uzlaşmaya nazaran güçleştirdiği söylenebilirse de ihlal olasılığının ve emarelerinin yüksek olduğu iddiası göz önüne alındığında, hukuk mahkemelerinin ayrıca ihlalin varlığını tespit eden karar alabilme yetkisinin de olduğu açıktır.

Bildiri No: 10

## DİJİTAL ÇAĞDA DENETİM MESLEĞİ

**Sezin AÇIK TAŞAR,** *Fırat Üniversitesi*

**Hakan ERKUŞ**, *İnönü Üniversitesi*

Bugünün denetim mesleği, dijital çağda denetçinin rolünü ve denetimlerin nasıl yapılması gerektiğini bütünüyle geliştiren heyecan verici ve benzeri görülmemiş değişiklikleri yönlendirmektedir. Bu alanında benzeri görülmemiş yenilikler bilişsel teknoloji (yapay zekâ), tahmine dayalı veri analizleri, iş akışı otomasyonu ve akıllı dijital dağıtıcılar ve elektronik denetim uygulamaları olup, geleneksel olarak bir denetim süreci ile ilgili olan sıkıcı ve emek-yoğun manuel süreçleri ortadan kaldırmaktadır. Bunun ötesinde, bu yenilikler denetçilere daha önce mümkün olmayan güçlü bir kavrama yeteneği kazandırabilir, denetimin kalitesini artırabilir ve müşteriler, denetçiler, yatırımcılar ve sermaye piyasaları için bir bütün olarak daha fazla fayda sağlayabilir. Artan denetim kalitesi ve hızının, tüm piyasada daha kapsamlı bilgiye daha kısa zamanda ulaşma olanağı sağladığından, piyasanın tüm aktörlerine büyük fayda sağlayacağı açıktır. Öte yandan, günümüz denetçileri bu gelişmelere paralel olarak, mesleğin yarattığı zorluklara cevap verebilmek için mesleki bilgi ve becerilerini güncel tutmalı ve çağı yakından takip edebilmelidir. Dijital çağ, fırsatları ve tehditleri beraberinde getirir. Geleceğin denetçilerinin sahip olması gereken özellikler arasında teknoloji bilgisi, iletişim becerisi, eleştirel düşünme/yargılama becerileri ve araştırmacı finansal beceriler yer almaktadır. Müşteri işletmelerin beklentileri daha kaliteli bir denetim elde edebilmek olduğundan, bunun denetçinin niteliklerine yansıması kaçınılmazdır. Bunların yanı sıra, son iki yıldır bütün dünyayı etkisi altına alan COVID-19 pandemisi tüm sektörleri olduğu gibi denetim sektörünü de uzaktan çalışmaya ve dijital teknolojilerle altyapısını güçlendirmeye zorlamıştır. Bir başka ifadeyle, pandemi sürecinde yaşanan tam kapanma kısıtlamaları denetim sektörünü uzaktan çalışma konusunda mevcut teknolojilerini değiştirmeye ve geliştirmeye itmiştir. Dolayısıyla, COVID-19 pandemisi, müşteri talepleri ve dijital çağın teknolojisine uyum sağlama nedenleri yüzünden sanal denetim hizmeti vermeye çalışan denetçiler için değişim sürecini oldukça hızlandırmıştır. Bu çalışma, denetim mesleğinin dijital çağa ayak uydurabilmek için yaşadığı inovasyonların altını çizmeyi ve gelecekte denetim mesleğinde çalışmaya hevesli kişilerin yaşanan gelişmelere paralel olarak geliştirmesi gereken unsurları belirtmeyi amaçlamıştır. Ayrıca çalışmada, gelecekte denetim sektöründe yaşanabilecek teknolojik gelişmeler gibi olumlu veya küresel pandemi gibi olumsuz durumlar karşısında verimli ve kaliteli sonuçlara ulaşılabilmesi adına bazı önerilerde bulunulmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Denetim, denetimde inovasyonlar, yeni nesil denetçi, COVID-19 pandemisi

Bildiri No: 11

## THE IMPACT OF RAINBOW ADVERTS ON THE LEADING STOCK MARKETS: THE CASE OF EURO2020 EUROPEAN CHAMPIONSHIP SPONSORS

**Özgür Utku MACUNLUOĞLU,** *Haliç Üniversitesi*

**Ece ÜNÜR,** *Haliç Üniversitesi*

To increase brand recognition, expand target audience, and accordingly increase brand value and profits, brands show their sensitivity and reactions on many issues from social problems to minority issues, from individual rights and freedoms to basic human rights. Brands supporting the LGBTQ+ community by swapping their social media avatars to rainbow-hued version of themselves, sharing rainbow-hued post on their social media accounts or building campaigns around pride, in other words publishing rainbow adverts, especially during Pride Month, are examples of this sensitivity and reaction. Celebrated around the world since 28 June 1970, the first anniversary of the Stonewall Riots, Pride Month receives support from many companies, brands and non-governmental organizations nowadays. One of the most up-to-date examples of such support is that some of the sponsor brands of the EURO2020 European Championship placed rainbow-themed ads on pitch-side hoardings during the matches.

The Hungarian Parliament passed a law on June 15th, (a) limiting young people's right to get information about homosexuality and gender reassignment, (b) abolishing education programs in schools on how to treat LGBTQ+ individuals, (c) prohibiting books, films and other content that promotes sexual orientation other than heterosexuality towards underage people, (d) banning advertisements that show homosexual or transgender people as "normal" in order to support the LGBTQ+ community. Since the law restricts the rights of LGBTQ+ individuals, Munich Mayor Dieter Reiter presented a proposal to UEFA and the German Football Federation (DFB) with a nonpartisan initiative of the city council, in order to both support the LGBTQ+ community and protest the law. With the proposal, it was requested that Munich's Allianz Arena to be illuminated in rainbow colours during the Germany-Hungary match within the scope of the EURO2020 European Championship. UEFA rejected the Munich city council's proposal, considering it as a political message against the law passed by the Hungarian Parliament. To protest the decision of UEFA, the city of Munich illuminated the town hall and some other landmarks and also some of German football clubs, such as Hertha Berlin, FC Köln Team, VfL Wolfsburg, illuminated their stadiums in rainbow colours during the Hungary-Germany match on 23 June 2021.

Within the scope of this study, the effect of the rainbow adverts of EURO2020 sponsor brands displayed on pitch-side hoardings during the Pride Month on the leading stock markets were examined. To form the sample group, the match summaries published on the official website of UEFA were taken into consideration. According to these summaries, Heineken, Volkswagen, Booking.com and JustEat were among the EURO2020 sponsors placing rainbow-themed ads on pitch-side hoardings during the matches, in support of Pride Month, tolerance and inclusivity. The main limitation of the study is that other factors that are likely to lead to changes in the value of shares in the stock exchanges in which shares of the companies are traded have been ignored.

Bildiri No: 12

# KONKORDATO HUKUKUMUZDA BORÇLUNUN İFLASINA KARAR VERİLEBİLECEK HALLER

**Murat ŞAHİN,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Bilindiği üzere 28 Şubat 2018 tarihinde kabul edilen 7101 sayılı Kanun ile İcra ve İflas Kanunu'nda yapılan önemli değişiklikler ile iflasın ertelenmesi kurumu kaldırılarak mevcut konkordato hükümleri önemli ölçüde revize edilmek suretiyle yürürlüğe girmiştir. Borçlarını vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya ödeyememe tehlikesi altında bulunan borçlunun muhtemel bir iflas kararından kurtulmak amacıyla teklif ettiği konkordato, aşağıda sayılan hallerin gerçekleşmesi durumunda kesin mühlet içerisinde red edilerek veya tasdik şartlarını taşımaması halinde iflas kararı ile sonuçlanabilecektir.

Konkordato mühleti içerisinde borca batıklık şartına bağlı olmadan bir takım koşulların gerçekleşmesi sonucunda borçlunun iflasına karar verilebileceği gibi, konkordatodan feragat veya konkordato tasdik talebinin reddi sonucunda da iflas kararı verilebilir. Konkordato kesin mühleti içerisinde İİK m. 292 kapsamında, borçlunun malvarlığının korunması bakımından iflasın açılması gerekli ise veya konkordatonun başarıya ulaşamayacağı anlaşılıyor ise veya borçlunun tasarruf yetkisi kısıtlarına ya da komiserin talimatlarına uymadığı, alacaklılarını zarar uğratmak amacıyla işlemler yaptığı anlaşılıyorsa, borçlunun konkordato talebinin reddine ve iflasa tabi borçlu bakımından ayrıca iflasına karar verilecektir. Bu sayılan hallerde borçlunun iflasına karar verilebilmesi için borçlu bakımından ayrıca bir borca batıklık incelemesi yapılması veya doğrudan doğruya iflas sebeplerinden birinin mevcut olması şart değildir.

Borçlu sermaye şirketinin konkordato davasından feragat etmesi halinde ise İİK m. 292/I-d uyarınca mahkeme feragat talebini karar bağlaman evvel borca barıklık incelemesi yaptırmak zorundadır. Zira borçlu sermaye şirketleri bakımından borca batıklık özel bir iflas sebebidir. Bu halde borçlunun iflasına karar verilebilmesi için borçlunun talebi de aranmadığından mahkemece re'sen iflas kararı verilebilecektir.

Borçlu sermaye şirketinin konkordato teklifinin tasdik şartlarını taşımadığı hallerde ise, örneğin teklif edilen konkordato projesinin alacaklılarca kabul edilmemesi, borçlunun kaynaklarının malvarlığı ile orantılı olmaması vb. kanunda sayılan tasdik şartlarının gerçekleşmediği anlaşıldığı hallerde borçlunun konkordato talebi reddedilir. Borçlunun iflasa tabi kişilerden olması ve doğrudan doğruya iflas sebeplerinden birinin mevcut olması halinde mahkemece re'sen iflasına kararı verilir. Güncel Yargıtay kararları ışığında konkordato sürecinde borçlunu iflasına karar verilen hallerde dikkat edilmesi gereken üç önemli noktanın altını çizmek de fayda vardır. İlkin konkordato teklif eden borçlunun mahkemece iflasın karar verilebilmesi için borçlunun iflasa tabi kişilerden olması, bu durumun mahkemece re'sen incelenmesi gerekir. İkinci olarak İİK m. 292/I-d hükmü kapsamında iflasa karar verilebilmesi için borçlu sermaye şirketi veya kooperatifin borca batık olması gerekir. Bu bakımdan mahkemece konkordato komiserliğinden veya bilirkişi marifetiyle borçlunun aktiflerinin muhtemel satış değeri dikkate alınmak suretiyle ayrıntılı bir borca batıklık raporu hazırlatması gerekir. İİK m. 308 hükümleri uyarınca borçlunun iflasına karar verilebilmesin ön şartı ise iflasa tabi borçlu bakımından İİK'nun 177. ila 179. maddelerinde düzenlenmiş bulunan doğrudan doğruya iflas sebeplerinden birinin mevcut olmasıdır. Son olarak mahkemece iflasa karar verilecek olan duruşmada borçlunun ve varsa vekilin bulunması gerekir.

Bildiri No: 13

## ÜRETİM SEKTÖRÜNDE DEPO YERİ SEÇİM PROBLEMİNİN ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YÖNTEMLERİ İLE ANALİZİ

**Muhammet Enes AKPINAR,** *Manisa Celal Bayar Üniversitesi*

Tedarik zinciri yönetimi farklı bileşenlerden oluşmaktadır. Bu zincirde her bir unsur farklı rolleri üstlenmekte ve birbirine entegre bir şekilde hareket etmektedir. Zincirde oluşabilecek her hangi bir aksaklık, tüm yönetim süreçlerini etkilemekte ve beraberinde başarısız bir yönetim sonucu ortaya çıkmaktadır. Tedarik zincirinin iyi bir şekilde yönetilmesi karar vericilerin tecrübesi ile doğru orantılıdır. Bazı durumlarda karar vericilerden kaynaklanmayan aksaklıklar ortaya çıksa da bunları da çözmek karar vericilerin sorumluluğundadır. Tedarik zinciri sürecinde üreticiden tüketiciye kadar uzanan hat boyunca farklı dağıtım kanalları bulunmaktadır. Bazı durumlarda tedarikçiler üreticilerine hızlı ve etkin bir şekilde hizmet verebilmek için dağıtım kanallarında revizyonlar yaparlar. Yapılan bu revizyonlara örnek olarak işletmelere en uygun sürede hizmet verebilecek depolar inşa ederek müşteri memnuniyetini üst düzeye çıkarırlar. Bu depo yerinin seçimi tedarikçiler için stratejik öneme sahip olmakla birlikte uzun süreli ilişkiler için titizlikle karar verilmesi gereken bir süreçtir. Büyük ölçekli firmalar depo yeri seçiminde farklı unsurları dikkate almak zorundadırlar. Artan rekabetle birlikte sınırların çok fazla öneminin olmadığı bu dönemde en kısa sürede hizmeti sunan işletmeler artık ön plana çıkmaktadır. Bu sebeple depo yeri kararının verilmesi aşaması bir karar verme problemi olarak adlandırılabilir. Bu problemde firmaların genellikle yöneticileri tarafından oluşturulan uzman bir ekip ihtiyaç ve talepler doğrultusunda depo yeri seçim kriterlerini belirlerler. Kriterlerin belirlenmesinin ardından deponun kurulacağı alternatif konumların değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu aşamada problemin kriterleri de dikkate alarak en uygun sonucu vermesi için çok kriterli karar verme yöntemleri dikkate alınabilir. Bu çalışmada üretim sektöründeki bir işletmenin depo yeri seçim problemi ele alınmıştır. Ele alınan problemde karar vericiler tarafından belirlenen kriterler ve alternatif konumlar yer almaktadır. Karar vericiler tarafından belirlenen kriterler doğrultusunda çok kriterli karar verme yöntemlerinden olan TOPSIS ve VIKOR yöntemleri bu çalışmada ele alınmıştır. Çalışma sonucunda iki yöntem birlikte kullanılarak alternatif depo yeri konumların birbirine göre kıyaslaması yapılmıştır. Bu kıyaslama doğrultusunda işletme için en uygun depo yeri seçiminde belirlenen diğer alternatiflerin de performansları analiz edilmiştir.

Bildiri No: 15

# YENİ SANAYİLEŞEN ÜLKELERİN OTOMOTİV SEKTÖRÜNDEKİ REKABET GÜCÜNÜN BALASSA VE VOLLRATH ENDEKSİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

**Sercan POYRAZ,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

**Oğuzhan DEMİR,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

**Salim ÜRE,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

**Çağatay KARAKÖY,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

Sanayi Devrimi'nin başlangıcıyla birlikte üretim ve tüketim ile beraber ekonomik yapıda değişmeye başlamıştır. Ekonomide yaşanan bu değişim tüm sektörleri etkilemiş, ilk olarak demir–çelik ve tekstil sektöründe başlayan devrim sırayla tüm sektörlere yayılmıştır. Buhar gücü ile işleyen makineler ve araçlar, Sanayi Devrimi'nin başlangıç sebepleri arasında yer alırken ilerleyen yıllarda içten yanmalı motorların icadıyla otomotiv endüstrisi sanayi kolları içerisinde en büyük paya sahip olmuştur. Gerek diğer sanayi sektörlerine yaptığı katkılarla gerekse teknolojik, ekonomik ve iş gücü yönünden ülkelere sağladığı faydalar nedeniyle otomotiv sektörü ülke ekonomileri için önemli bir itici güç haline gelmiştir. 1970'lerde ortaya çıkan bir kavram olan Yeni Sanayileşmiş Ülkeler ifadesi ekonomileri gelişmiş bir ülkenin statüsüne ulaşmayan, ancak makroekonomik anlamda hızlı büyüme ve sosyal kalkınma ile diğer gelişmekte olan ekonomilerden ayrılan ülkeleri kastetmektedir. Yeni Sanayileşen Ülkeler'de otomotiv sektörü sağladığı faydalar sebebiyle teşvik edilmekte ve bu ülkeler kendilerini otomotiv endüstrisinde geliştirmek için rekabet içerisine girmektedir. Sektörel anlamda ülkelerin rekabet gücünün anlaşılması için bazı teoriler ortaya atılmıştır. Bu teorilerden en çok kullanılanı Balassa'nın "Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler" (AKÜ) endeksidir. AKÜ endeksi bir ülkedeki herhangi bir sektörün toplam ihracat içerisindeki payının, söz konusu sektörün dünyadaki toplam ihracatı içerisindeki payını ifade etmektedir. Daha sonra AKÜ'nün daha gelişmiş bir hali olarak Vollrath tarafından 1992 yılında "Nispi Ticaret Avantajı" (NTA) endeksi oluşturulmuştur. NTA ihracat avantajı ve ithalat dezavantajının farkıyla ifade edilmektedir. Bu çalışmada Yeni Sanayileşen Ülkeler olarak ifade edilen, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 10 ülkenin otomotiv endüstrisindeki rekabet gücü hem Balassa'nın AKÜ endeksi hem de Vollrath'ın NTA endeksi ile analiz edilmiştir. Analizlerle kullanılmak üzere 1992 yılından 2019 yılına kadar olan ülkelerdeki ve dünyadaki otomotiv ihracat ve ithalat verileri ile toplam ithalat ve ihracat verileri Dünya Ticaret Örgütünün veri bankasından elde edilmiştir. Analizlerden elde edilen sonuçlara göre 2019 yılı itibariyle Yeni Sanayileşen Ülkeler içerisinde otomotiv endüstrisi için rekabet gücü en yüksek ülke hem AKÜ hem de NTA endeksine göre Meksika olarak tespit edilmiştir. Türkiye ise diğer 10 ülke arasında 2. sırada yer almaktadır.

Bildiri No: 16

# GAYRİSAFİ SABİT SERMAYE OLUŞUMLARININ YENİ GELİŞEN PAZARLAR LOJİSTİK PERFORMANS ENDEKSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

**Sercan POYRAZ,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

**Oğuzhan DEMİR,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

**Salim ÜRE,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

**Çağatay KARAKÖY,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

Küreselleşmenin etkisiyle son yıllarda yükselen piyasalara sahip ülkeler ortaya çıkmaktadır. "Yeni Gelişen Pazarlar" adıyla anılan ve özellikle dünyanın nispeten az gelişmiş bölgelerindeki bu pazarlar, son birkaç yılda ekonomilerinde ortalamanın üzerinde bir büyüme yaşamaktadır. Yeni gelişen pazarlar terimi ilk kez 1981 yılında Dünya Bankası'nın Uluslararası Finans Kurumu (IFC) tarafından ortaya atılmıştır. IFC'nin tanımına göre ekonomisini geliştirmek ve aynı hedefe ulaşmak amacıyla çaba sarf eden ülkeler, yeni gelişen pazarlar olarak anılmaktadır. Bir ülkenin gelişmekte olan pazar olarak tanımlanmasına neden olan birkaç farklı faktör vardır. Bunlar ülkenin petrol, demir, altın gibi çok fazla doğal kaynağının bulunması; büyük bir nüfusa sahip olması ya da hızlı bir ekonomik büyüme gerçekleştirmesidir. Ekonomik gelişme üzerinde büyük öneme sahip binalar, makineler, ekipmanlar, karayolları, demiryolları, araçlar gibi sermaye ve altyapı unsurları gayrisafi sabit sermaye oluşumu ile tanımlanmaktadır. Ülkelerin ekonomik gelişmişlik seviyesini de gösteren gayrisafi sabit sermaye oluşumu, tüm kamu ve özel sektörü kapsamaktadır. Bir sektör olarak lojistiğin hem tek başına hem de diğer sektörlere yardımcı rolüyle öne çıkması, lojistiği ülkeler için de önemli hale getirmektedir. Ülkelerin lojistik sektöründeki gelişmişlik seviyesini ölçen farklı endeksler bulunmaktadır. Bunlardan biri de 2013 yılından bu yana her yıl "Agility" tarafından yayınlanan Yeni Gelişen Pazarlar Lojistik Performans Endeksi'dir. Her yıl 40'dan fazla yeni gelişen pazar ülkesi 16 alt kriter temel alınarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmada, yeni gelişen pazarlarda gayrisafi sabit sermaye oluşumunun lojistik performans endeksi üzerindeki etkisinin Tobit analizi ile incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda bağımlı değişken olan Yeni Gelişen Pazarlar Lojistik Performans Endeksi Agility'den, bağımsız değişkenler olan gayrisafi sabit sermaye oluşumu, ithalat, ihracat ve işsizlik oranları ise Dünya Bankası veri bankasından elde edilmiştir. Verilerin tamamı Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 41 ülke için 2013-2019 arasında yıllık olarak analize dahil edilmiştir. Analiz sonucunda gayrisafi sabit sermaye oluşumu, ihracat ve işsizlik oranının lojistik performans üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğu anlaşılmıştır. Öte yandan ithalatın ise lojistik performans üzerinde negatif bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir.

Bildiri No: 18

# ZEYTİNYAĞI SATIN ALMA NİYETİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: PLANLI DAVRANIŞ TEORİSİ ÇERÇEVESİNDE BİR ARAŞTIRMA

**Ayşe ÇOBAN,** *Balıkesir Üniversitesi*

Bu çalışmada zeytinyağı satın alma niyetine etki eden faktörler, tüketici satın alma davranışlarını açıklamada etkili olduğu bilinen teorilerden biri olan planlı davranış teorisi çerçevesinde incelenmiştir. Çalışma, klasik planlı davranış teorisi değişkenlerine, algılanan fiyat, algılanan risk, algılanan kalite, sağlıklı yaşam ve markaya yönelik tutum değişkenleri eklenerek kurgulanmış bir modeli test etmek amacıyla yürütülmüştür.

Bu çalışmanın amacı, tüketicilerin zeytinyağı satın alma niyetlerinin altında yatan nedenleri ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda, satın alma niyetini etkilediği düşünülen zeytinyağına yönelik tutum, markaya yönelik tutum, subjektif norm ve algılanan davranışsal kontrol değişkenleri modele dahil edilmiştir. Ayrıca, Zeytinyağına yönelik tutumu etkilediği düşünülen sağlıklı yaşam arzusu ve algılanan fiyat değişkenleri ile algılanan davranışsal kontrol değişkenini etkilediği düşünülen algılanan risk ve algılanan kalite değişkenleri de modele eklenmiştir. Araştırma verileri, kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 18 yaş üstü 481 tüketici üzerinde yürütülen online anketler yoluyla toplanmıştır. Veriler SPSS 21.0 ve AMOS 18.0 paket programları ile analiz edilmiştir. Analiz sürecinde, öncelikle güvenilirlik analizi ile keşifsel ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılarak araştırma ölçeklerinin geçerliliği ve araştırma verisinin güvenilirliğine ilişkin kanıtlar ortaya konmuştur. Ardından araştırmanın demografik bulguları ile ana değişkenlere ilişkin temel istatistikler sunularak katılımcılar hakkında bilgi verilmiştir. Son olarak araştırma hipotezlerinin yapısal eşitlik modeli ile test edilmesi sonucunda ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir.

Yapılan analizler sonucunda zeytinyağına yönelik tutum, markaya yönelik tutum, subjektif norm ve algılanan davranışsal kontrol değişkenlerinin satın alma niyeti üzerinde pozitif bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte çalışmada, algılanan davranışsal kontrol değişkeni üzerinde algılanan kalite değişkeninin pozitif; algılanan risk değişkeninin ise negatif etkisi olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, sağlıklı yaşam arzusu ve algılanan fiyat değişkenlerinin zeytinyağına yönelik tutum üzerinde pozitif etkileri ortaya konmuştur.

Araştırma bulguları değerlendirildiğinde, tüketicilerin zeytinyağı satın alma niyeti üzerinde, zeytinyağına yönelik olumlu ya da olumsuz olarak geliştirdikleri tutumun, markalı ya da markasız zeytinyağına yönelik geliştirdikleri tutumun, başkalarının tüketicinin kararları üzerindeki etkisinin ve tüketicinin bu kararı özgür iradesiyle alıp alamamasının etkili olduğu görülmektedir. Ayrıca tüketicinin algıladığı fiyatın ve sağlıklı yaşam arzusunun zeytinyağına yönelik olum tutum geliştirmede etkili olduğu; kaliteli ve düşük riskli algılanan zeytinyağının ise bireyin özgür iradesiyle satın alma kararı vermesinde etkili olduğu söylenebilir. Araştırma sonuçlarından yola çıkarak zeytinyağı sektöründe faaliyet gösteren firmalara, zeytinyağı tüketicilerine ve bu konuda araştırma yapacak olan akademisyenlere çeşitli önerilerde bulunularak çalışma tamamlanmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Zeytinyağı, Planlı Davranış Teorisi, Tutum, Satın Alma Niyeti.

Bildiri No: 19

## DİJİTAL TEKNOLOJİLER İLE VERGİ SİSTEMLERİNİN DÖNÜŞÜMÜ VE GELECEĞİ

**Melih KABAYEL,** *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi*

Dördüncü Sanayi Devrimi ile birlikte gündelik hayatımızdan çalışma hayatımıza kadar giren dijitalleşme kavramı, gelişen dijital teknolojilerin etkisi ile birlikte her geçen gün birçok disiplini ilgilendirir hale gelmektedir. Bu nedenle, dijital teknolojiler ve gelişim alanlarının iyi şekilde kavranması ve küresel standartların sürdürülebilir şekilde takip edilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, dijital teknolojilerin getirdiği dijital dönüşüm haraketinin J. A. Schumpeter 'in "yıkıcı yaratıcılık" kavramıyla iç içe geçmiş bir süreci beraberinde getirdiği ve dönüşümün, mevcut sistemin yıkımını barındırdığı unutulmamalıdır. Bu durum, kamu ve özel sektör politikalarının yaratıcı düzenlemeler, uygulamalar ile ortaya çıkan sorunların aşılmasında (ve fırsata dönüştürülmesinde) girişimlerde bulunulmasını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda düşünüldüğünde, dijital teknolojilerin getirdiği dijital dönüşüm haraketinin maliye bilimi ile ilişkisi yüksek oranda olup, özellikle vergi sistemlerinin dijitalleşmesine doğrudan katkı sağlayacak araçlar barındırmaktadır. Bu araçlar, bulut bilişim, büyük veri, blokzincir, yapay zekâ ve robot (bot) teknolojilerinin vergi sistemlerini doğrudan ve dolaylı olarak etkilemektedirler. Bu noktada dikkat çekilmesi gereken nokta, dijital teknolojilerin doğrudan ve dolaylı etkiler ile vergi sistemlerinin dönüşümüne pozitif ve negatif etkilerde bulunmalarıdır. Literatürde birçok disiplin açısından çalışılmaya başlanan bu konunun maliye bilimi olan ilişkisinin geniş perspektifte ortaya koyulması, etkilerin tespiti ve politika oluşturma ve uygulama alanlarının öngörülmesi, vergi sistemlerinin dijital dönüşüm sürecinden sağlıklı bir şekilde çıkması ve dönüşmesi bakımından önem arz etmektedir. Dijital teknolojilerin doğrudan kullanımının vergi sistemlerinin verimliliğini ve etkinliğini artırma kapasitesinin yanında dolaylı olarak kullanımı (özellikle özel sektör tarafından) vergi sistemlerinin ekonomik ve mali geleceğini etkilemesi muhtemel bazı vergi sorunlarını gündeme getirmesi muhtemeldir. 21. Yüzyılın başında literatürde sadece e-ticaret kavramı ile karşılık bulan dijital ekonomi kavramının çok daha kapsamlı (dijitalleşmiş ekonomi) olduğu düşünüldüğünde, dijital teknolojilerin getirdiği dijitalleşmiş ekonominin ulusal ve uluslararası düzeyde politik ve yasal çerçeve altına alınması, ortaya çıkan vergi sorunlarına yönelik vergi sistemlerinin dönüşümü gerekli görünmektedir. Aksi takdirde, vergi kapasitesi azalan, vergilendirilen kesim üzerinde vergi yükü artan vergi adaletinden uzaklaşılmış (mali amaç ile haraket eden) bir vergi sisteminin ortaya çıkması muhtemeldir. Diğer taraftan, dijital teknolojilerin reel sektör üzerinde ortaya çıkartabileceği fiziki dönüşümün özellikle çalışan kesim üzerinde oluşturabileceği negatif etkinin (teknolojik işsizlik) doğrudan vergiler ve vergi benzeri (sosyal güvenlik primleri) kamu gelirleri üzerinde oluşturabileceği aşınmanın yeni vergi araçları ile (robot vergisi vb.) telafisinin mümkün olup olmadığı da literatür de tartışma konusudur. Çalışmada, ilgili açıklamalar bağlamında sınıflandırmalar yapılarak açıklama ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Bildiri No: 20

## SHAME, ENDORSE OR REMAIN SILENT?: STATE RESPONSE TO HUMAN RIGHTS VIOLATIONS IN OTHER COUNTRIES

**Hüseyin ZENGİN**, University of *Pittsburgh*

Naming and shaming has been widely used by governments and nongovernmental organizations to address human rights violations. Yet despite the prevalence of this foreign policy instrument, the question of when states publicly denounce norm-violators remains under-explored. We examine this question in the context of China's repression of Uyghur minority. This case offers a unique opportunity to study not only when countries engage in naming and shaming, but also when they explicitly defend or endorse rights violations. We analyze the official positions of 174 countries. We find that while geopolitical alignment is a significant predictor of both shaming and defending, a nation's strong trade links with China has a less straightforward effect. Similarly, while democracies are significantly less likely to defend China's Uyghur policy, they are not more likely to denounce it. We also find that identity-related factors have a mixed effect. Whereas religious ties with the victimized population is not a significant predictor of shaming behavior, countries that share ethnic links with Uyghurs are less likely to defend China. The paper advances our understanding of a broader spectrum of government behavior vis-à-vis human rights violations in other countries and has implications for the role of identity in inter-state shaming.

Bildiri No: 21

# E – SOSYALLEŞME ARACI OLARAK SOSYAL AĞLAR: KİŞİLERARASI İLETİŞİMDE SOSYAL AĞLARIN ÖNEMİ ÜZERİNE BİR SAHA ARAŞTIRMASI

**Hülya ERTÜK,** *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi*

**Makbule Evrim GÜLSÜNLER,** *SelçukÜniversitesi*

İnsan sosyal bir varlıktır, sosyal bir varlık olmasından dolayı çevresi ile sürekli bir etkileşim halindedir. Rubin ve arkadaşlarına göre insanlar keyif almak, takdir edilmek, beğenilmek, sevgi gösterisinde bulunmak, çevresini kontrol etmek, belirli bir gruba dahil olmak, günlük sıkıntılardan kaçmak ve rahatlamak gibi motivasyonlar ile çevresi ile etkileşime geçmektedirler. Bu etkileşim geleneksel ve dijital kişilerarası iletişim aktiviteleri ile gerçekleşmektedir. Kişilerarası iletişimde geleneksel iletişim yüz yüze iletişimi ifade ederken, dijitalleşme ilişkilerin sanal boyutu anlamına gelmektedir. Dijitalleşmenin en önemli aracı ise internettir, internet kadar hiçbir değişim insan hayatını çok yönlü etkilememiştir. Bireyler sosyal ve iş yaşantıları gibi günlük rutinlerini internet üzerinden idame etmeye başlamışlardır. Bu sayede internet yeni bir dünya düzeni yaratmıştır. İnternetle birlikte sosyal ağlar ortaya çıkmış, Manuel Castells' e göre de günümüz toplumu bir ağ toplumuna dönüşmüştür. Sosyal ağlar ve bu ağlar vasıtasıyla ortaya çıkan ağ toplumunda bireyler kendilerini var etmeye başlamışlardır. Sosyal ağlar kullanıcıların kendi ideolojileri doğrultusunda paylaşım yapmasını sağlayan, sosyal ağ kullanıcılarının birbirleri ile aktif bir şekilde etkileşimine olanak tanıyan, profil bilgilerinin yer aldığı web içerikli platformlardır. Bu platformlarda bir araya gelen bireyler McLuhan'ın ifade ediş şekli ile adeta global bir köyde yaşamaktadırlar. Sosyal ağlar ile mesafeler kısalmış, küreselleşme ortaya çıkmış ve ilişkiler sanallaşmıştır. İlişkilerin sanallaşmasıyla da internetteki buluşma mekanları yeni toplumsal mekanlar olmuş ve e- sosyalleşme ortaya çıkmıştır. Sanal mekanların çok boyutlu yapısı gerçek mekanlardaki fiziksel tarzı yansıtmaktadır. Sanal mekanlar dil, din ve kültür bakımından farklı desenlere sahip milyonlarca insanı aynı platformda bir araya getirmektedir. Bu araştırmada kişilerarası iletişimde sosyal ağların önemi nedir sorusuna yanıt bulabilmek için, bir saha araştırması yapılacaktır. Saha araştırmasında anket tekniğine yer verilerek, Rubin ve arkadaşlarının 'Conceptualization and Measurement of İnterpersonal Communication Motive' adlı makalesindeki kişilerarası iletişim motivasyonları ölçeği kullanılacaktır. Araştırmada ölçek sorularının yanı sıra sosyal ağlar ve sosyal ağların kullanımına yönelik kategorik sorular da yer alacaktır. Bu çalışmada e- sosyalleşme aracı olarak sosyal ağların önemini ve rolünü tespit etmek amaçlanmaktadır.

Bildiri No: 22

# ANALYSIS OF LITERATURE REVIEWS BASED ON ASSOCIATION RULES: A CASE STUDY

**Mete EMİNAĞAOĞLU,** *Dokuz EylülÜniversitesi*

**Yılmaz GÖKŞEN,** *Dokuz Eylül Üniversitesi*

**Ceyda ÜNAL,** *Dokuz Eylül Üniversitesi*

The purpose of a literature review is to gain an understanding of the existing research and debates relevant to a particular topic or area of study and to present that knowledge in the form of a written document. A literature review should identify critical knowledge gaps and thus motivate researchers to close this breach. is, writing a review not only requires an examination of past research but means making a chart for research. It has been proven that literature review is essential and highly critical for the success of any scientific research. It has also been proven that a literature review should not just be a summary of each source. Instead, it requires the comparison of each source to other relevant literature on the topic, the evaluation of each of the previous studies, elaboration of each reference's contribution to the body of knowledge, and the integration of the sources into the proposed argument. There are several methodologies and models to carry out a literature review, such as concept-centric review, author-centric review, or a mix of both, using tables to distinguish and summarize the topics, meta-studies, thematic analysis, and other qualitative and quantitative approaches. In some literature reviews, even descriptive statistics are used to summarize the common properties or concepts in the relevant studies. However, to the best of our knowledge, no data mining approach has been used in literature reviews. This study proposes a novel approach for the quantitative analysis of literature reviews with the aid of association rules. The features are decided upon and extracted from the relevant studies in a specific literature review. Then, these features are transformed into nominal attributes and a dataset that could be used for association rule mining. Apriori algorithm, which is the most common algorithm in association rule mining is applied to this dataset and the resultant rules are filtered and analyzed. This new approach has been applied to the literature survey of a published Ph.D. dissertation and some promising results have been obtained. Some of the rules obtained by this novel approach conform to the deductions and conclusions of the literature review in the Ph.D. thesis. This study shows that the use of association rules could be an effective and supportive approach for the analysis of literature reviews for social and/or natural sciences.

**Keywords:** Literature review, Association rules, Feature extraction, Apriori algorithm.

Bildiri No: 23

# PANDEMİ SÜRECİNDE UZAKTAN EĞİTİMDE ETİK: LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN ETİK İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

**Gürhan DURAK,** *Balıkesir Üniversitesi*

**Serkan ÇANKAYA,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Bilim dünyasında meydana gelebilecek olan yanıltıcı bilgilerin engellenebilmesi için etik kurallara uyulması gerekmektedir. Bu yüzden bilim dünyasında etik kavramı oldukça önem arz etmektedir. Etik kavramı Yunanca "ethos" yani töre kelimesine dayanmaktadır ve uyulması gereken kuralları, davranışları tanımlamaktadır. Bilimsel araştırma çalışmalarında olduğu kadar eğitimde de etik kavramı oldukça önemlidir. Günümüzde eğitimin başarılı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi, eğitimde başarının sürekliliğinin ve kalıcılığının sağlanabilmesi için eğitimin bilimsel, dürüst, güvenilir bir yapıda olması ve etik değerler ile yürütülebilmesi gerekmektedir. ğitim etiği, eğitim-öğretim sürecinde ulaşılmak istenen doğrulara yol gösteren ilkelerdir. Teknolojilerin gelişmesi ve uzaktan eğitim yaygınlaşmaya başlaması eğitimde var olan etik kavramının değişmesine ve uzaktan eğitim etiğinin oluşmasına neden olmuştur. Uzaktan eğitim sistemi içerisinde uyulması gereken kurallar uzaktan eğitim etiği olarak adlandırılabilmektedir. Bu araştırmanın amacı Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile öğrenimine devam eden lisans öğrencilerinin etik ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli ile tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 2020 – 2021 eğitim öğretim yılının bahar döneminde Balıkesir Üniversitesi'nde öğrenimlerine devam eden 31 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada katılımcıların görüşlerini belirlemek için 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda öğrencilere örnek olaylar verilmiş ve bu olayların gerçekleşmesi durumunda nasıl davranacakları sorulmuştur. Araştırmada görüşme formundan elde edilen veriler düzenlenerek yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda bazı öğrencilerin etik olmayan davranışlar sergiyebilecekleri ortaya çıkmıştır. Lisans öğrencilerinin etik olmayan davranışları gösterme nedenleri olarak, yanlış bölüm tercihi, süre yetersizliği, pandemi süreci, bıkkınlık, derslerin ve sınavların zorluğu, hocalardan kaynaklanan nedenler, not kaygısı ve üşengeçlik sonuçlarına ulaşışmıştır. Lisans öğrencilerinin yarısından fazlasının eğitim hayatları boyunca etik ile ilgili eğitim aldıkları ama büyük çoğunluğunun bunun yeterli olmadığını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak etik konusunda verilen eğitimin yeterli olmadığı ve küçük yaşlardan itibaren öğrencilere etik konusunda eğitimlerin verilmesi gerektiği öneri olarak sunulmuştur. Ayrıca uzaktan eğitim yapan eğitim kurumlarındaki eğitici ve öğrencilere yol gösterici nitelikte etik kurallar oluşturmalıdır. Eğitim kurumları mevcut politikalarını gözden geçirerek, uzaktan eğitim programlarını etik temelinde şekillendirmelidir. Öğrencilerin bu politikalardan haberdar olması sağlanmalı, bu konuda bilgilendirilmelidirler. Sadece öğrenciler değil eğitici, veli ve tüm paydaşların bu kurallardan haberdar olması sağlanmalıdır. Böylelikle yaşanan etik sorunların çözümü tüm taraflar için kolay olacaktır.

Bildiri No: 26

# MALİYE BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN İŞ BULMA KAYGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

**Ufuk GENCEL**, *İzmir Demokras iÜniversitesi*

**İlke EVİN GENCEL**, *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Türkiye'deki hızlı nüfus artışı ve üniversite eğitimine devam eden genç nüfusun fazla olması, öğrencilerin iş bulma kaygılarında artışa yol açmaktadır. Kaygı; bireylerin zihinsel, duygusal ve bedensel sağlığını olumsuz etkileyen bir durumdur (Schneiderman, Ironson & Siegel, 2005). Üniversite öğrencilerinin mezun olduktan sonra iş bulmada başarısız olma ihtimali ve bunun olası sonuçlarına yönelik düşünceleri, onların stres düzeyini artırmaktadır. Bireylerin kendi geleceklerine yönelik endişe duygusu bir dereceye kadar normal kabul edilir ancak bu endişe kaygı durumuna dönüştüğünde özgüvende azalma, yaşamdan keyif almama, uyku bozukluğu, odaklanma sorunu gibi sonuçlara yol açmaktadır (Cho, 2008; Humphrey ve McCartyhy, 1998). Üniversite öğrencilerinin yaşamlarında sınavlar, arkadaşlarıyla yaşadıkları sorunlar, maddi sıkıntılar, kültürel şok gibi nedenlerle yaşadıkları stresin üzerine gelecek ve iş bulma kaygısının eklenmesi, onların sosyal ve akademik performanslarını olumsuz etkilemektedir (McCarty, 2007; Vitasari, Wahab, Othman ve Awang, 2010). Üniversite öğrencilerinin iş bulma kaygısının onların yaşam kalitesini düşürdüğünü (Jimenez, Rodriguez & Carillo, 2019), akademik performanslarını ve genel sağlık durumlarını olumsuz etkilediğini (Tayama ve arkadaşları, 2015) ortaya koyan çalışmalar bulunmaktadır. İşsizlik ve iş bulma kaygısı küresel bir sorun olsa da az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki genç nüfusun yüksek işsizlik oranı, gençlerin gelecek ve iş bulma kaygılarını artıran bir unsurdur (Mohammed & Devecioğlu, 2018). Bu durum, üniversite öğrencilerinin geleceğe yönelik umutlarını azaltmaktadır. Türkiye İstatistik kurumunun 2021 yılı verilerin göre genç nüfusun istihdam oranı %30.1 iken işsizlik oranı %24.7'dir. Bu oranlar, Türkiye'de eğitimli gençlerin işsizlik sorununun bir göstergesi olarak kabul edilebilir. İşsizlik oranının yüksek olduğu ülkelerde gençler çeşitli fiziksel, sosyal ve psikolojik sorunlar yaşamaktadır (Bjarnason ve Sigurdardottir, 2003). 2021 yılı itibariyle Türkiye'deki 60 üniversitede Maliye bölümü bulunmaktadır. Maliye bölümünden mezun olanların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu durum, öğrencilerin iş bulma kaygısında artışı tetikleyen bir unsur olabilir. Bu düşünceden hareketle bu araştırmada Maliye bölümü öğrencilerinin iş bulma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve alınması gereken önlemlere yönelik öneriler geliştirilmesi amaçlanmıştır. Betimsel tarama modeline uygun olarak yapılandırılan çalışmada veri toplama aracı olarak Demir (2016) tarafından İktisadi ve İdari Bilimleri Fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler için geliştirilmiş olan "İİBF Öğrencilerinde İş Bulma Kaygısı Ölçeği" kullanılmıştır. Veri toplama aracı, Ege ve Marmara Bölgesinde bulunan üç devlet üniversitesinin Maliye bölümünde öğrenim gören öğrencilere (N=142) uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde istatistik paket programı kullanılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediği için parametrik olmayan testlerle analiz edilmiş, cinsiyet, sınıf düzeyi, gelir düzeyi ve en uzun yaşanılan yerleşim birimi değişkenleri açısından tartışılmış ve bulgular doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

Bildiri No: 28

## OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDAN TÜRKİYE DEVLETİ'NE GEÇİŞ BAĞLAMINDA 1 KASIM 1922 DEVRİMİ

**Ekin ERDEM**, *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Türkiye Cumhuriyeti, siyasi yönden yeni bir devlet olmakla beraber, uluslararası hukukta Osmanlı İmparatorluğu'nun varisi (ardıl devlet/successorstate) konumundadır. Ardıl devletlerin sembolik kuruluş tarihlerinin, genel olarak, yerine geçtikleri eski devletin yıkılış tarihiyle örtüşmesi beklenir, ancak bu zorunlu bir durum değildir. Örneğin Fransız Devrimi'nin ve modern Fransa'nın tarih sahnesine çıkışının itibari tarihi 14 Temmuz 1789 olmakla beraber, Bourbon Monarşisi 22 Eylül 1792'de son bulmuştur. Benzer şekilde Sovyetler Birliği'nin yakın geçmişte tarih sahnesinden çekilişi 25 Aralık 1991'de gerçekleşmiş olduğu hâlde, Rusya Federasyonu'nun sembolik kuruluş tarihi 12 Aralık 1991'dir. Türkiye'de de yaygın olarak, Cumhuriyet'in ilân edildiği 29 Ekim 1923 tarihinin, Osmanlı İmparatorluğu'nun son bulduğu ve Yeni Türk Devleti'nin (hatta kimi zaman Türkiye'nin) kurulduğu tarih olduğu kabul edilmektedir. Ne var ki Cumhuriyet'in ilân edildiği tarih itibariyle yerinden ettiği ve yerini aldığı herhangi bir monarşi ya da hükümet mevcut değildir. "Türkiye" adı, egemenliği kayıtsız şartsız ulusa devreden 1921 Anayasası'yla zaten daha önce resmileşmiş olduğu gibi Osmanlı Hanedanı da henüz Halife Abdülmecid Efendi'yle birlikte Dolmabahçe Sarayı'nda bulunmaktadır. Cumhuriyet'in ilânı, Atatürk'ün Abdurrahman Şeref Bey'den aktardığı üzere, yeni bir çocuğun doğuşundan çok zaten doğmuş bulunan bir çocuğun adının konulması anlamına gelmiştir. Bu doğumun fiili tarihi ise günümüzde "Saltanatın Kaldırılması" olarak anılan 1 Kasım 1922 devrimiyle ilişkilidir. Zira Osmanlı tarihinde saltanat, herhangi bir kurumu değil, doğrudan devleti ifade etmektedir. Saltanatın kaldırılışıyla beraber İstanbul'daki devlet dairelerinden bakanlıklara kadar Osmanlı İmparatorluğu'na ait bütün kurumlar Ankara Hükümeti'ne bağlanmış olduğu gibi Ankara Hükümeti de artık kendisini 1920'den beri olduğu şekilde TBMM Hükümeti değil, Türkiye Devleti olarak anmaya başlayacaktır. Bu çalışmada, Osmanlı İmparatorluğu ile Yeni Türk Devleti arasındaki devrim ve devamlılık ilişkisi, imparatorluktan ulus-devlete geçiş sürecindeki özgün konumuna yerleştirilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda öncelikle Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye adıyla bahsedilmesinin tarihsel arka planı incelenmekte, ardından Milli Mücadele yıllarında Osmanlı ve Türkiye unvanlarının kullanılışı ele alınmakta, son olarak 1 Kasım 1922 Devrimi'nin Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye Devleti'ne geçiş momentindeki yeri tartışılmaktadır.

Bildiri No: 29

## THE PANDEMIC'S EFFECT ON TURKISH LABOR MARKET

**Meltem İNCE YENİLMEZ,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

The COVID-19 health catastrophe is an unprecedented shock that is affecting people's lives and livelihoods across the world. Its consequences are likely to be felt not just in the short term, but also in the medium and long term. Sharp drops in economic activity and labor market disruptions have accompanied the health effects. The COVID-19 problem is considerably worse than the Global Financial Crisis of 2008. Fear of infection, government regulations, and general unease resulted in a sharp decline in economic activity, interrupted global value chains, and a significant and widespread labor market shock. Fear of infection, government controls, and general insecurity caused a severe drop-in economic activity, disruption of global value chains, and a major and widespread labor market shock. Furthermore, state-sanctioned lockdowns and business closures have had far-reaching consequences, with millions of people losing their jobs or their livelihoods entirely in a number of countries. While many countries adopted comprehensive job retention strategies and/or income support systems to assist workers, many industries were forced to suspend operations in order to protect workers' health and ensure compliance with mitigation and containment rules, the situation in Turkey was different. Most of the employers did not reorganize their operations whenever feasible to allow for remote working. Many employees were not able to continue working from home because to remote working arrangements. According to real-time survey data, a substantial percentage of workers had switched to working from home. That means the health crisis has resulted in labor shortages in certain vocations, mostly in the healthcare and public safety sectors. The effects of the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) outbreak on Turkey's labor market in 2020 are summarized in this study, which also examines the social protection response to identify lessons learned for future crises. The outbreak in 2020 shook Turkey's labor market. Turkey, on the other hand, did not implement social protection measures, such as a package of income assistance and pay subsidies for homes and businesses, to alleviate the effects of labor market shocks on households and businesses. Policy measures were not as effective as planned due to rather tight targeting and qualifying restrictions, as well as implementation problems. Some vulnerable groups were likely neglected, and policymakers would have struggled to scale up the response in the event of a larger or longer crisis. The COVID-19 policy response has highlighted the importance of changes to enhance Turkey's labor market in both normal and crisis situations by exposing these issues.

Bildiri No: 31

# MIGRATION MANAGEMENT THROUGH KNOWLEDGE PRODUCTION? THE ROLE PLAYED BY THE INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION WITHIN TURKEY'S MIGRATION GOVERNANCE LANDSCAPE

**Elif ÇETİN,** *Yaşar Üniversitesi*

This paper explores the role and the impact of the International Organization for Migration (IOM) in Turkey's migration management policies. Once a traditional country of emigration, Turkey has also been experiencing diverse migratory movements and, as a result, has been going through different phases as a country of emigration, immigration and asylum. Throughout its dynamic experiences with migration, the country's partnership with the IOM, which was formalised in November 2004, has also evolved where the IOM's role is no longer limited to addressing the needs of migrants during crises, but also involves close collaboration with Turkish authorities regarding migrant assistance programmes, integration into labour market, immigration and border management together with research and data collection on migrant movement. Building on the literature that analyses the influence and functions of international organisations (IOs) in the field of mobility governance (Betts 2010; Geiger and Pécoud 2014; Karns and Mingst 2010; Davies and Woodward 2014; Poutignat and Streiff-Fénart 2010; Caillaut 2012; Frowd 2014), this paper adopts the concept of self-legitimation of IOs (Korneev 2018), and argues that the IOM does not only play an instrumental service provider role by raising awareness on human trafficking or promoting voluntary return within the Turkish context, but through knowledge production partnerships with the relevant local stakeholders, it has expanded its influence and activities, and eventually has come to play an important role in Turkey's efforts to manage the challenges posed by migration, including asylum. While the relevant literature explores IOM's activities within the frame of fight against human trafficking, externalisation (Bartels 2017), and voluntary return, there are only a few studies that investigate how IOM, as an influential global actor in the field of migration governance, affect migration governance of specific countries (Georgi, 2010; Georgi ve Schatral, 2012, Ashutosh ve Mountz, 2011; Andrijasevic ve Walters, 2010; Caillaut, 2012; Campillo Carrete ve Gasper, 2011; Fine, 2018; Dini, 2018; Gardiner-Barber ve Bryan, 2018). By focusing on IOM Turkey example, this paper hopes to address this gap in the literature. Drawing on the relevant open-source qualitative data, and secondary sources, this paper, first, discusses the process through which IOM came to be established together with the way it defines its global mission and role. Afterwards, the paper explores the impact of the IOM's knowledge production and dissemination efforts in Turkey and provides an evaluation of how these activities have an effect on Turkey's migration governance processes.

Bildiri No: 33

# KOOPERATİF MARKALARININ WEB SİTELERİNE YÖNELİK KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ

**Yeliz YAPICIOĞLU,** *Ege Üniversitesi*

**Pınar AYTEKİN,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Kooperatifler, belirli bir alanda faaliyet göstermek amacı ile bir araya gelen üyelerin işbirliği çerçevesinde oluşturduğu topluluklardır. Bu topluluklar, ürünlerin belirli bir standart çerçevesinde üretimini sağlarken; toplumun ekonomik anlamda kazanımlar elde etmesi noktasında da ön plana çıkmaktadırlar. Kooperatifler; gerçek ve tüzel kişilerin, tek başlarına başaramayacakları ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaç ve istekleri işbirliği ve karşılıklı yardımlaşma halinde ve demokratik bir biçimde karşılamak üzere gönüllü olarak bir araya gelerek oluşturdukları özerk bir teşkilattır. (Çıkın ve Karacan, 1994:201; Baş ve Göral, 2017: 499). Temel amaçlarından biri ortaklarının ihtiyaçlarını karşılayarak ekonomilerinin geliştirilmesi olan kooperatifler tekelci ekonominin olumsuz yanlarını ortadan kaldırarak toplumun refah seviyesinin artmasına katkıda bulunmaktadır (Üstün ve Aydın, 2014: 4-9). Kooperatifler farklı sektörleri içeren yapılardan meydana gelmektedir. Bu yapılar kendi bünyelerinde bazı markaları içermekte ve tüketicilere kooperatif markaları ile ulaşarak iletişim kurmaya çalışmaktadır. Piyasada yer alan kooperatif markalarının da pazarlama stratejileri, bünyesinde oldukları kooperatiflerin felsefeleri doğrultusunda belirlenmektedir. Günümüzde, tüketicilerin çok fazla çeşitte markayla karşılaşmaları onların hangi markayı neden seçmesi ve tercih etmesi gerektiği konusunda karar vermelerini zorlaştırmaktadır. Ürünlerin neler içerdiği konusunda tüketicilerin zihinlerinde belirli sorular oluşabilmektedir. Piyasada sağlıklı, organik, doğal ve tarıma dayalı markalı ürünlerin sayısı oldukça azdır. Bu doğrultuda kooperatifler, toplumun gıda ürünleri konusunda güven duygusunun zedelenmesi ile beraber oluşan problemli duruma çözüm getirebilmek amacıyla pazarda üretime geçmiş kuruluşlardır (Şahin, 2018: 71). Tüketiciler üzerinde güven oluşturan markaların belirli bir kısmı kooperatifler tarafından sunulan markaları içermektedir. Bu çalışmada, Türkiye'de ön plana çıkan çeşitli sektörlerde faaliyette bulunan 11 kooperatif markasına ait web sitesi incelenmiş ve belirlenen kategoriler çerçevesinde içerik analizi yöntemi kullanılarak karşılaştırmalar yapılmıştır. Bu kategoriler; 'Web sitesi kullanım kolaylığı', 'İşletmelerin Tanıtım Bilgileri', 'İşletmelerin kurum kimliği', 'İşletme iletişim bilgileri', 'İşletme-medya ilişkileri', 'Ürünler-hizmetler', 'Tüketici yardımı', 'Pazarlama kategorisi', 'Reklam değişkenleri', 'Sosyal medyaya ilişkin bilgiler' şeklindedir. Çalışma kapsamında incelenen web sayfalarının bu kategoriler doğrultusunda benzer ve farklı yönlerinin belirlenmesiyle, kooperatif markalarına yönelik uygulanan pazarlama stratejileri ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

Bildiri No: 34

# GEÇİŞ EKONOMİLERİNDE SİYASAL VE EKONOMİK ÖZGÜRLÜKLERİN İTHALAT VE İHRACATA ETKİSİ

**Salim ÜRE,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

**Çağatay YAPICI,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

**Korkut Han TÜMER,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

**Çağatay KARAKÖY,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra iki kutuplu hale gelen dünyada, batı cephesinin temsilcisi ABD iken doğu cephesinin temsilcisi Rusya'ydı. Ancak o zamanlar Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) olarak bilinen Rusya'da yaşanan ekonomik ve siyasal baskılar, Almanya'yı doğu ve batı olarak ikiye bölen Berlin Duvarı'nın yıkılması ile sonuçlanmış ve SSCB dağılma sürecine girmiştir. Aralık 1991'de SSCB'nin resmen dağılması sonrasında bağımsızlığını kazanan ülkeler, refah seviyelerini ve iktisadi koşullarını iyileştirmek adına planlı ekonomiden piyasa ekonomisine geçmek için çeşitli reformlar gerçekleştirmişlerdir. Zamanla sadece SSCB'den ayrılan ülkeler değil, Asya ve Avrupa'daki birçok ülkede bu sürece dahil olmuştur. İktisadi literatürde Geçiş Ekonomileri olarak anılan bu ülkelerde, planlı ve devlet kontrolündeki bir ekonomik yapıdan, serbest ve piyasa temelli bir ekonomiye geçiş amacı güdülmektedir. Bu bağlamda Geçiş Ekonomileri hem siyasi hem de ekonomik anlamda yenilikler yaparak dışa açık bir büyüme modelini benimsemişlerdir. Yerel üretimi uluslararası piyasalara taşıyıp ihracat yaparak döviz kazanmayı ve bu sayede ekonomik kalkınmayı sağlarken, ülke içinde kıt olan ürünlerin dış piyasalardan teminini sağlayıp ithalat yaparak refah koşullarını iyileştirmeyi amaçlamışlardır. Ancak Geçiş Ekonomileri içinde bulunan bazı ülkeler bu hedeflere ulaşırken, diğerleri geçmişten gelen devlet geleneği ve kurumsallaşma yoksunluğu nedeniyle amaçlarına ulaşmakta zorluk yaşamaktadırlar. Dolayısıyla geçiş sürecinde bulunan bazı ülkelerdeki olumsuz tabloda ekonomik ve siyasal özgürlüklerin payı olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada, 12 Geçiş Ekonomisi ve Türkiye'de siyasal ve ekonomik özgürlüklerin ithalat ve ihracat üzerindeki etkisinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Çalışmada kullanılan ithalat ve ihracatın GSYH içindeki payı ile siyasal ve ekonomik özgürlük endeksleri 2005-2019 yılları arasındaki dönemleri kapsayan yıllık verilerden oluşmaktadır. İthalat ve İhracatın GSYH içindeki payı Dünya Bankası'na ait veri bankasından, siyasal ve ekonomik özgürlük endekslerini temsil eden yolsuzluk denetimi, devlet etkinliği, siyasal istikrar, düzenleyici yapı, ifade özgürlüğü, hesap verebilirlik ve hukukun üstünlüğü verileri ise yine Dünya Bankası tarafından yayınlanan Uluslararası Yönetişim Göstergeleri (WGI) raporlarından elde edilmiştir. Bağımlı değişken olarak ithalat ve ihracat oranı ayrı ayrı kullanılarak panel veri analizi gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda düzenleyici yapı haricindeki tüm değişkenlerin ithalat üzerindeki etkili olduğu, ihracat üzerinde ise yolsuzluk denetimive siyasal

istikrarın etkili olduğu tespit edilmiştir.

Bildiri No: 35

## İRAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMET SİSTEMİ

**Gülçin DEMİRCAN,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

İran'ın hükümet sistemi, kendine özgü özelliklere haiz olması itibariyle, anayasa hukuku ve özellikle İslami anayasacılık bağlamında incelenmeye değer bir sistemdir. Humeyni, devrim öncesi teorik olarak şekillendirdiği "Velayeti Fakih (Rehberlik)" kavramını, devrim sonrası İran'da uygulayabilmiştir. 1979 İran Anayasası bir taslak olarak ortaya konulduğunda, İran'daki hükümet sisteminin temelde Velayeti Fakih kavramına dayandığı görülmüştür. İran Anayasası'nın 60. maddesine göre yürütme yetkisi, anayasada doğrudan Velayeti Fakih'in uhdesine bırakılmış hususlar dışında, Cumhurbaşkanı ve bakanlar eliyle kullanılır. Aslında 1989 yılında Anayasada yapılan değişiklikten önce yasama, yürütme ve yargı erklerinin birbiriyle ilişkilerini düzenleme görevi, Cumhurbaşkanına ait olmuştur. Ancak 1989 yılında gerçekleşen değişiklikle bu görev, Velayeti Fakih'e devredilmiştir. Velayeti Fakih'in tayininde ve görevden alınmasında oynadığı rol sebebi ile çalışma kapsamında kısaca Uzmanlar Konseyinin yapısı hakkında da bilgi verilecektir. Cumhurbaşkanı, Anayasa'nın 13. maddesine göre Velayeti Fakih makamından sonra en yüksek makamdır ve ancak Velayeti Fakih onayladıktan sonra göreve başlayabilmektedir. 1989 değişiklikleri ile Başbakanlık makamı kaldırılmıştır. Buna bağlı olarak Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri artmış olsa da her durumda İran'da yürütmede en önemli güç, Velayeti Fakih'tir. Önemle belirtmek gerekir ki, İran'da Cumhurbaşkanı, Velayeti Fakih ile uyum içerisinde çalışmak zorunda olup bunun aksi bir tavır alması durumunda görevini yerine getiremeyecektir. İslami Şura Meclisi, İran İslam Cumhuriyeti'nin yasama organını oluşturmaktadır. 1989 Anayasa değişikliğinden önce adı "Milli Şura Meclisi" iken sonrasında Humeyni'nin talebi ile İslami Şura Meclisi olarak değiştirilmiştir. İslami Şura Meclisi, seçiminde rehberin ağırlıklı rol oynadığı Anayasa Koruyucular Konseyi tarafından denetlenmektedir. Anayasa'nın 93. maddesi gereğince altı üyesi Velayeti Fakih tarafından din adamları arasından seçilen Anayasa Koruyucular Konseyi önemi nedeniyle ayrıca ele alınacak bir başka kurumdur. Düzen Yararını Teşhis Konseyi ise (Maslahat Konseyi), İslami Şura Meclisi ve Anayasa Koruyucular Konseyi arasında çıkan ihtilafları çözmek amacıyla oluşturulmuş, anayasal dayanağı olan ve bu çalışma kapsamında incelenecek bir diğer kurumdur.

İran hükümet sisteminin tam olarak hangi hükümet sistemi olduğu noktasında iki farklı yaklaşım bulunmaktadır. Çalışmada amaçlanan devletin temel organları tanıtıldıktan sonra bu görüşleri açıklamak ve irdelemektir. Buna göre bir görüş, Velayeti Fakih'e yasama, yürütme ve yargı alanında çok geniş takdir yetkisi verilmesinin ülkede kendine has kuvvetler birliğinin varlığını gösterdiğini ifade ederken diğer görüş ise, ülkede kendine has parlamenter rejim olduğunu ileri sürmektedir. Parlamenter sistemin varlığı için temel şart, kuvvetler ayrılığı ilkesinin benimsenmesidir. Parlamenter sistemde görülen iki başlı yürütmenin burada Velayeti Fakih ve Cumhurbaşkanı şeklinde görüldüğü iddia edilebilirse de Velayeti Fakih, Uzmanlar Meclisi tarafından seçilmektedir ve yetkileri sembolik değildir. Aksine Velayeti Fakih'in yetkileri, her üç erke de müdahale etmeye imkân sağlayacak düzeyde geniştir. Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilmektedir, yürütmenin yasamaya karşı sorumluluğu vardır. Velayeti Fakih'in hiçbir şekilde sorumluluğu olmadığı gibi görev süresi sınırı da yoktur. Tüm bu nedenlerle ve İran Anayasası'nın İslami anayasacılığın bir türü olduğu göz önünde bulundurulduğunda, hükümet sisteminin Velayeti Fakih'in merkeze oturduğu, Şia inancının ve Caferi mezhebinin şekillendirdiği kendine özgü bir sistem olduğu belirtilmelidir.

Bildiri No: 36

# TÜRKİYE'NİN MAKROEKONOMİK PERFORMANSININ ENTROPİ VE MARCOS YÖNTEMLERİYLE ANALİZİ

**Şerife Merve KOŞAROĞLU,** *Cumhuriyet Üniversitesi*

**İlkay NOYAN YALMAN**, *Cumhuriyet Üniversitesi*

**Özcan IŞIK**, *Cumhuriyet Üniversitesi*

Günümüz modern ekonomileri için öncelikli konuların başında makroekonomik istikrar gelmektedir. Makroekonomik istikrarın sağlanması tüm ekonomik birimler için önemli olmakla birlikte ülkelerin küresel rekabet gücünü belirleyen temel unsur olarak da değerlendirilmektedir. Sadece makroekonomik istikrar sağlanarak ekonomik gelişme düzeyinin artması kesin bir durum değildir. Ancak makroekonomik istikrarsızlığın ekonomiye büyük zararının olduğu genel olarak kabul bir edilen gerçektir. Ekonomik istikrarın sağlamadığı ülkelerin, ekonomik gelişmişlik bakımından geri kaldığı açık bir şekilde görülmektedir. Bu ülkeler, iç dinamiklerinden kaynaklanan yapısal sorunların yanı sıra küresel konjonktürden büyük oranda etkilenmektedir. Bu kırılgan yapı, ekonomik gelişmeyi sağlamak üzere uygulanan politikaların başarısını güçleştirmektedir. Politikaların başarısız olması ekonomiye güveni azaltırken risk ortamını beslemektedir. Dolayısıyla, makroekonomik değişkenlerin gösterdiği seyir, ekonomik yapının gelişmesi yönünde etkili olmaktadır. Politika yapıcılar bu kapsamda belirlediği ekonomi politikaları ile ülkelerin küresel rekabet düzeyi, kalkınma ve refahını artırmayı hedeflemektedir. Bu hedef çerçevesinde, ekonomik değişkenlerin istenilen düzeyde seyretmesi ve makroekonomik performansın sürdürülebilmesi amaçlanmaktadır. Yüksek ekonomik büyüme oranı, düşük işsizlik, fiyat istikrarının sağlanması ve sürdürülebilir borç düzeyi ekonomik istikrarın sağlanmasında başlıca konulardır. Böylece ülkeler gösterdiği yüksek ekonomik performans ile gelişmiş ülkeler arasında üst sıralara çıkarak küresel ekonomide etkili güce sahip olmayı hedeflemektedir.

Türkiye ekonomisinin gelişim süreci değerlendirildiğinde farklı dönemlerde çeşitli dinamiklerin etkili olduğu görülmektedir. Uygulanan politikalar temelde sanayileşme ve ekonomik büyüme konularına öncelik vermiştir. 1980 sonrası ihracatı artırmaya yönelik politikaların benimsenmesi dış ticarette önemli gelişme sağlamıştır. Bununla birlikte Türkiye ekonomisinde 2000 öncesi dönemde devam eden ekonomik sorunlar, uzun yıllar dalgalı ve istikrarsız bir yapı oluşturmuştur. Gelişen bu olumsuz yapının önüne geçmek için çeşitli istikrar programları ve yapısal reformlar uygulanmıştır. Mevcut ekonomik sorunların çözümüne yönelik alınan bu önlemlerin yetersiz kalması, daha derin bunalımın oluşmasına neden olmuştur. Ekonomik bunalımın derinleşmesi, peş peşe ekonomik krizlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Kasım 2000 ve Şubat 2001 krizleri, ekonomide büyük bir yapısal dönüşümün zorunlu olduğunu göstermiştir. Kriz sonrasında Güçlü Ekonomiye Geçiş programı uygulanarak makroekonomik istikrar açısından önemli kararlar alınmıştır. Programda bu hedefle sürdürülebilir büyüme, fiyat istikrarı, bankacılık sektörü düzenlemeleri ve kamu dengesinin sağlanmasına yönelik yasal zemin oluşturulmuştur. 2008 krizine kadar geçen dönemde, yüksek büyüme rakamları elde edilmiş ve genel anlamda ekonomik istikrar sağlanmıştır. 2008 küresel krizi Türkiye ekonomisinde reel kesimde kısa süreli daralmaya sebep olmuştur. Ancak 2010 yılında ekonomik toparlanma başlamıştır. Küresel kriz, ekonomi politikalarında farklı uygulamaların tercih edilmesine neden olmuştur. Uygulanan politikalar sonrasında makroekonomik değişkenlerin performansı, politikaların başarısını değerlendirmemize imkan vermektedir. Bu amaçla çalışmamızda, Türkiye'nin 2000-2019 yıllarını kapsayan makroekonomik performansının çok kriterli karar verme yöntemleri dahilinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada elde edilen performans sonuçları, uygulanan politika hedeflerinin karşılaştırılabilmesine imkan sağlayacaktır. Bu yönüyle çalışmanın mevcut literatüre katkı sağlaması beklenmektedir.

Bildiri No: 39

## TOPLUMUN NESNELERİN İNTERNETİ TEKNOLOJİLERİNE HAZIR OLMASINA İLİŞKİN BİR TARTIŞMA

**Haldun ÇOLAK,** *Anadolu Üniversitesi*

Nesnelerin İnterneti teknolojileri (Nİ) birçok endüstri alanında önemli bir gündem maddesi haline gelmekte ve mevcut endüstri yapılarını ve işletme süreçlerini değiştirme potansiyeline sahip olduğu için, endüstri 4.0'ın temel yapı taşlarından birisi olarak kabul edilmektedir. Nİ beraberinde getirdiği akıllı giyilebilir cihazlar, akıllı evler, akıllı otomasyon sistemleri gibi yeniliklerle toplum açısından birçok alanda kökten değişiklikler yaratmaya aday olmaktadır. Temel hedefi kullanıcıların hayatını kolaylaştırmak gibi gözükürken bu teknolojilerin tüketiciler ve organizasyonlar gibi toplumu oluşturan parçalar tarafından kabul görmesi esasında toplumun bu yeniliklere ne kadar hazır olduklarıyla ilgili olmaktadır. Bu çalışmanın amacı; Nİ teknolojilerinin toplumsal kabulü noktasında öne çıkan unsurların ve kabul davranışının önünde engel olabilecek diğer unsurların tartışılmasıdır. Yeni teknolojilerin kabulü noktasında organizasyonel ve bireysel kabul davranışlarının geliştirilen teknoloji kabul teorileri çerçevesinde incelendiği görülmektedir. Yapılan akademik tartışmalar bu teorilerin bazılarının organizasyonel bağlamda geliştirilmesinden dolayı, tüketici ya da bireysel kabul davranışının açıklanması açısından yeni teorilere ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Buradan hareketle sistem tasarım özellikleri, algılanan fayda ve algılanan kullanım kolaylığı gibi faktörlerin yanında sosyal etki, motivasyon ve alışkanlıklar gibi daha çok bireysel kabul davranışını açıklayan faktörlerin açıklayıcılar olarak çalışmalarda yer bulduğu gözlemlenmektedir. Bu çalışma kapsamında güncel lieteratür taraması gerçekleştirilerek konuya ilişkin alt boyutlar ortaya konmakta ve teknoloji kabul davranışına yönelik geliştirilen teorilerle toplumsal açıdan kabul davranışı açıklanmaktadır. Bunun yanı sıra, yeni teknolojilerin kullanıcılar tarafından kabülü noktasında engel olarak görülebilecek unsurlar da tartışılmaktadır. Bu bağlamda özellikle firmalar açısından en önemli sorunlardan birisi olan yeni teknolojilerin kullanıcılar tarafından benimsenmemesi tehlikesinin direnç teorisiyle ilişkisi incelenmiştir. Yeni teknolojilerin toplumsal kabulü çerçevesinde mahremiyet ve güvenlik sorunlarının önde gelen direnç unsurları olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan kullanıcıların teknolojilere hazır olma seviyeleri ve algıladıkları kullanım kolaylığı gibi faktörlerin direnç davranışını azalttığı anlaşılmaktadır. Farklı sektör ve ürünlere yönelik gerçekleştirilen çalışmalar ışığında kullanıcıların Nİ teknolojilerine yönelik hangi noktalarda hazır olduklarının anlaşılması araştırmacılar ve uygulayıcılar için yol gösterici olmaktadır. Bu çalışma ile Nİ teknolojilerini toplumsal fayda açısından değerlendiren çalışmaların eksikliğinin giderilerek özgün bir değer ortaya çıkartılmaktadır.

Bildiri No: 41

## EKONOMİK BÜYÜMENİN ENFLASYON ÜZERİNE ETKİSİ

**Pelin YANTUR,** *İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi*

Yıllardır süregelen enflasyon ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin pandemi dönemiyle birlikte artarak meydana gelen küresel çapta enflasyonist baskıların da ortaya çıkmasıyla iki değer arasındaki ilişki tekrar gündeme gelmektedir. Bu iki değişken farklı dönemlerde farklı şekillerde ortaya çıkarken genel görüş kapsamında orta ve uzun vadeli dönemde enflasyonun büyümeyi olumsuz etkilediği kabul edilmektedir. Bunun yanı sıra potansiyel üzeri bir büyüme performansının ise enflasyon üzerinde dalgalı ve yüksek seyre yol açtığı görüşü benimsenmektedir. İktisat politikasının temel amaçlarından olan fiyat istikrarı ile birlikte ekonomik büyümenin sağlanması ülkelerin refahı açısından önem arz etmektedir. Aksi takdirde ülkeler fiyat istikrarı sağlamadan ekonomik büyüme perspektifinde politika yürüttüğünde toplum içerisinde bir refah kaybı yaşanmaktadır. Bu nedenle fiyat istikrarı sağlayarak ekonomik büyüme sağlanması büyük önem arz etmektedir. Fakat bu iki amacın birlikte gerçekleştirilmesi her ülke ekonomilerinin yapısı gereği mümkün olamamaktadır. Türkiye ekonomisinde 1980 yılı sonrası küreselleşmenin de etkileriyle beraber fiyat istikrarına dair yapısal problemler gözlemlenmeye başlanmış olup, yüksek enflasyon kronik bir sorun halini almıştır. Bu çalışmanın amacı, yüksek enflasyonla mücadele içerisinde olan Türkiye ile enflasyonist baskıların görece zayıf olduğu ABD ve Almanya'yı örneklem içerisinde tutarak uzun dönem parametrelerine gore enflasyon ve ekonomik büyüme ilişkisinin ortaya konmasıdır. Çalışmada, eş bütünleşme ilişkilerinin varlığını araştırmak amacıyla farklı derecelerde durağan değişkenlerin birlikte analizine imkan tanıyan ARDL sınır testi yönteminden faydalanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkinin saptanması açısından model çözümlenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, Türkiye, Almanya ve ABD'de ekonomik büyüme ve enflasyon değişkeni arasında anlamlı bir uzun dönem denge ilişkisi mevcuttur. İki değişken uzun dönem parametrelerinde pozitif bir ilişkiye sahip olup, ekonomik büyümede yaşanan artışların enflasyon artışına da neden olduğu bulgulanmıştır. Üç ülke modeli karşılaştırıldığında ise, söz konusu artırıcı etkinin en yüksek olduğu ekonomi Türkiye ekonomisidir.

**Anahtar Kelimeler:** Enflasyon, Ekonomik Büyüme, ARDL Sınır Yöntemi, Türkiye

Bildiri No: 43

# TÜRKİYEDE CARİ AÇIK SORUNUN ÇÖZÜMÜNDE TEŞVİK SİSTEMİNİN ROLÜ VE KATKISI

**Mehmet AYDINER,** *Adnan Menderes Üniversitesi*

Cari açık sorunu dünyadaki çok sayıda ülkede olduğu gibi Türkiye'de de önemli sorunlardan biridir. Türkiye'de son 20 yılın cari açık ortalaması 40 milyar dolar seviyesinde iken bazı yıllar cari açık 50 milyar dolar düzeyine çıkmıştır. Cari açık sorunun çözmek için değişik etkileri olan para ve maliye politikaları uygulamaya konulmasına karşın kalıcı ve etkin bir sonuca ulaşılamamıştır. Sorunun çözüme yönelik olarak öne çıkan uygulamalardan biri Devlet Teşvik, Destek ve Hibeleri yoluyla yeni yatırımların artırılması yoluyla cari açık sorunun çözülmesidir. Türkiye'de uzun yıllardır uygulanan teşvik sisteminde özellikle 2012 yılında köklü bir değişiklik yapılmıştır. Ancak daha geniş ve kapsamlı teşvikler içeren bu yeni sistem Türkiye'nin cari açık sorununa kısmen anlamlı bir katkı yaptığı tespit edilmiştir. 2012 yılında 47 milyar dolar olan cari açık 2013 yılında 55 milyar dolar olurken, 2020 yılında 37 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bunun sebebinin cari açığın asıl belirleyicisinin mal/ hizmet ihracat – ithalatından çok enerji ve değerli maden ithalatının olmasıdır. Teşvik sistemi daha çok mal ve hizmet ihracatının artırılmasını, ithalatlarının ise azaltılması ilkesi üzerinden hareket ettiği için ülkenin ithalatı içinde önemli bir yer tutan enerji ve değerli madenlerin fiyatlarındaki artışlarını karşılayamamaktadır.

Bildiri No: 44

# KADINLARIN GÜN FAALİYETLERİNE KATILIMININ BELİRLEYİCİLERİ ÜZERİNE BİR ANALİZ (AFYONKARAHİSAR ÖRNEĞİ)

**Esra ALBAYRAK,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

**Selçuk AKÇAY,** *Afyon Kocatepe Üniversitesi*

İnsan, sosyal bir varlık olup, hayatını tek başına devam ettiremeyen, hayatını bir grup veya topluluk içerisinde sürdüren bir varlıktır. İnsanların bir araya gelmesiyle gruplar, grupların bir araya gelmesiyle de toplum oluşmaktadır. Böylelikle insanların bir araya gelerek yaşaması ve ihtiyaçlarını giderme zorunluluğu toplumsal ilişkilerin meydana gelmesini sağlamıştır. Birey, ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda, kişiliğini geliştirmek için belirli aralıklarla yaptığı eğlence faaliyetleriyle sosyal etkinlikte bulunabilmektedir. Bu etkinliklerden biri de "gün'' faaliyetleridir. Günler aracılığıyla bireyler rol kayıplarından çıkarak, çevreyle etkileşimini sağlamakta, hem maddi bir gelir elde edilmekte hem de eğlenme vakti bulmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı, Afyonkarahisar il merkezinde yaşayan kadınların gün faaliyetlerine katılmalarının potansiyel belirleyicilerini araştırmaktır. Gün faaliyetlerine katılımın potansiyel belirleyicileri olarak gelir, yaş, eğitim, medeni durum, çalışıp çalışmama, evde çalışan kişi sayısı ve evde bulunan çocuk sayısını kapsayan bir model oluşturulmuştur. Çalışmada kullanılan veriler Afyonkarahisar il merkezinde yaşayan 425 kadından anket yöntemiyle elde edilmiştir. Oluşturulan model Logit ve Probit yöntemleriyle tahmin edilmiştir, ayrıca anket verilerine Kikare testi uygulanmıştır. Bu ikili model yardımıyla bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerinde ne derece etkili olduğu ölçülmeye çalışılmıştır. Model kurulurken bağımlı değişken kadın gün faaliyetine katılıyor ise 1, katılmıyorsa 0 olarak kabul edilmiştir. Modelde anlamlılık değerlerine bakıldığında bazı değişkenlerin (yaş, eğitim, medeni durum ve kişinin çalışma durumu) istatiksel olarak anlamlı sonuç vermiştir. Eviews paket programı yardımıyla gün faaliyetlerinin belirleyicileri bulunmuş bağımsız değişkenlerin gün faaliyetlerine katılımı ne kadarını açıkladığı incelenmiştir. Daha sonra belirlenen bu bağımsız değişkenlerle SPSS programında Ki-kare analizleri yapılarak değişkenler arasındaki ilişkinin anlamlılıkları incelenmiş, anlamlı bulunan değişkenler irdelenmiştir. Çalışmada, gün faaliyetlerine katılımı etkileyen birçok ekonomik ve sosyal faktör arasından bireyin yaşı, mesleği, eğitimi, medeni durumu, çalışma durumu, geliri, evde çalışan kişi sayısı ve evde bulunan çocuk sayısı gibi değişkenler seçilerek analiz yapılmıştır. Logit-Probit analizleri sonucunda, yaşın artması ile gün faaliyetlerine katılma olasılığında artış meydana geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, kadınların eğitim seviyesi arttıkça, gün faaliyetlerine katılma olasılığında artış meydana gelmektedir. Bekârlıktan evliliğe doğru gün faaliyetlerine katılma olasılığında bir artış görülmektedir. Kadınların çalışıp çalışmaması gün faaliyetlerine katılma olasılığını azaltmaktadır. Ki-kare analiz sonuçlarına göre, bireylerin gün faaliyetleri hakkındaki görüşlerinden yola çıkarak, bireylerin bu etkinliklere katılarak sosyal çevresinin genişlediği, bireyin bu gibi etkinliklere boş vakitlerini değerlendirmek ve ailesine katkı sağlamak için katıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Gün faaliyetlerine katılan kadınların eşlerinin bu faaliyetleri desteklediği ortaya çıkmıştır. Ayrıca gün faaliyetine katılan bireylerin, bu etkinliklerden elde ettiği geliri tasarrufa dönüştürdüğü anlaşılmaktadır. Başka bir sonuç ise, gün faaliyetlerindeki ikramların önemli bir maliyet oluşturmadığı ve gün faaliyetlerine katılan kadınların ev işlerini aksatmadığı görüşü belirtilmiştir. Yapılan analiz ve anket sonuçlarına göre, gün faaliyetlerinin faydalı olduğu ve gün faaliyetlerine katılan bireylerin sosyal çevresinin genişlediği görüşü de belirtilmiştir. Ayrıca, gün faaliyetlerine katılmada yaş, eğitim, medeni durum ve kişinin çalışma durumunun etkili olduğu ortaya çıkmaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Toplum, Boş Zaman, Gün Kavramı, Davranışsal Ekonomi, Logit ve Probit Modelleri

Bildiri No: 45

# ŞEHİRLERARASI KARAYOLU YOLCU TAŞIMACILIĞI SEKTÖRÜNÜN DİJİTALLEŞMESİ BAĞLAMINDA COVİD 19 PANDEMİSİNİN ETKİLERİNİN BELİRLENMESİ

**Kemal KARAYORMUK,** *Afyon Kocatepe Üniversitesi*

Bir taşıma modu olarak karayolu yolcu taşımacılığı Türkiye'de talebi sürekli artan en önemli taşıma modudur. Ülkedeki yolcu taşımacılığı oranları 2019 yılı itibari ile karayolu %88, havayolu %9,6, demiryolu %1, denizyolu ise %0,5 olarak bir dağılım göstermektedir. Bu dağılım sektörün taşıma modları arasında açık ara birinci olduğunu göstermektedir. Karayolu yolcu taşımacılığı daha yakından bakıldığında özellikle şehirlerarası taşımacılık modu olarak değerlendirilen ve otobüs ile yapılan bir taşımacılıktır. Türkiye'de otobüs ile yolcu taşımacılığı geleneksel olarak özel girişimciler tarafından gerçekleştirilen sektörde özellikle dijitalleşmede geç kalınması, elektronik bilete geçişin zorunlu tutulmaması gibi nedenlerle taşınan yolcu sayısı konusunda sağlıklı veriye ulaşmak mümkün olmamaktadır. Sektörün kayıt altında olmaması hep kayıt dışı ekonomi ile anılmasına, yolcu trafiğinde güvenlik parametrelerini zayıflattığı suçlaması ile karşı karşıya kalmıştır. Bu nedenlerden dolayı kamu otoritesi bir dijital takip sistemi ile konuyu izlenilebilir ve ölçülebilir sektör verilerine ulaşmayı hedefleyen, başta güvenlik olmak üzere her türlü kayıt dışılığın önüne geçebilecek olan bir sistem kurmayı hedeflemiştir. Bu konuda kamu otoritesinin ülke içi ve ülkemizden diğer ülkelere yönelik yolcu ve yük trafiğini takip izlemek amacıyla, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca Ulaştırma Elektronik Takip ve Denetim Sistemi (U-ETDS) sistemi 08.01.2018 tarih ve 30295 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Karayolu Taşıma Yönetmeliği (KTY) ile tanımlanarak uygulamaya konulmuştur. Bu sistem çok yeni bir uygulamadır, ilk verileri yolcu taşıma ile ilgili olarak 2019 yılı için üretilebilmiş ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Sistem yönetmelik gereği veri girişi yapmayı zorunlu kılmakta, veri girişi yapanlara çeşitli ödüller verirken, veri girmeyenlere ise cezalar öngörmektedir. 2020 yılı tüm Dünya gibi ülkemiz içinde Covid-19 pandemisi nedeniyle zor bir yıl olmuştur. Pandemi tüm ekonomiyi ve sektörleri farklı oranda etkilemiştir. Tüm ülkelerde sokağa çıkma kısıtlamaları ve ülkeler arası yolcu geçişlerinin durdurulması nedeniyle ulaşım sektörü bu kararlardan en çok etkilenen sektörlerin başında gelmiştir. Ülkemizin temel ulaşım modu olan şehirlerarası karayolu taşımacılığında hem tarifeli taşıma yapan işletmeler hem de tarifesiz taşıma yapan işletmeler seferlerini kamu otoritesi tarafından alınan kararlar çerçevesinde durdurmuşlardır. Alınan kararlar neticesinde 28 Mart 2020 ve 1 Haziran 2020 arasında şehirlerarası taşımalar tarifesiz taşımalar ve kamu otoritesinden alınan izinler çerçevesinde yürütülmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada karayolu yolcu taşımacılığı sektörünün geçmiş yıllardaki verileri iel 2020 yılı verileri arasındaki değişimler incelenerek covid-19 sürecinin etkisi ortaya konulmaya çalışılacaktır. Çalışma ikincil verilerin analizi ile gerçekleştirilecektir.

Bildiri No: 46

## KENDİNİ BULMAYA ÇALIŞAN BİR SEKTÖRÜN ANALİZİ: ÖĞRENCİ SERVİS TAŞIMACILIĞI SEKTÖRÜ

**Kemal KARAYORMUK,** *Afyon Kocatepe Üniversitesi*

Türkiye ekonomisi içerisinde payı giderek artan taşımacılık hizmetleri sektörünün bir alt modu olan servis taşımacılığı kendi içinde öğrenci ve personel olmak üzere 2 farklı yolcu tipine hizmet veren ve her hizmetin kendi içinde özel dinamikler barındırdığı ekonomik değer üreten bir taşımacılık faaliyetidir. Son yıllarda dramatik olaylarla anılan sektörün yasal düzenlemelerle daha kurumsal hale getirilmesi için kanun koyucu çeşitli yasal düzenlemeler getirerek özelikle öğrenci taşımacılığı hizmetlerinin öğrenci güvenliği temel alınarak düzenlenmesinin amaçlandığı görülmektedir. Yapılan düzenlemeler sektöre kurumsal bir alan yaratma çabası olarak değerlendirilirken sektör dinamiklerinin ve çevresel değişimlerin dikkate alınmadan tamamen masa başı kararlar ile sürecin yürütülmeye çalışıldığı değerlendirilmektedir. Yapılan kanuni düzenlemelerin konjonktürel nedenlerin baskısı ile geri çekildiği bir süreç yaşanmış hizmeti veren taşıma şirketleri belirsizlik nedeni ile strateji üretemez hale gelmişlerdir. Son 2 yılda yaşanan pandeminin de etkisi ile kan kaybeden sektör sadece maddi değil fiziksel kapasite düşüklüğü ile karşı karşıya kalmıştır. Öğrenci servis taşımacılığı organizatör şirketler aracılığıyla yapılmakta, şirketler tedarikçisi olarak gördükleri ağırlıklı olarak araç sahibinin aynı zamanda şoför olarak çalıştığı bir düzen içerisinde faaliyetlerini göstermektedirler. Türkiye'de yolcu taşımacılığı modları arasında öğrenciyi karayolunda taşıma gibi nazik bir kavram üzerinden ticaret yapan firmalar Türkiye gibi sadece milli eğitim sisteminde yer alan 18 milyon öğrenciyi ve özellikle büyükşehirlerde periferde yer alan üniversitelere ve komşu ya da komşu olmayan (İstanbul-Sakarya) illere günlük öğrenci taşımacılığının yapıldığı bu bağlamda sayının ve hinterlandın arttığı bir ticari faaliyet söz konusudur. Bu ticari faaliyetin aktörlerinin yaşadığı sorunların tespit edilebilmesi ve sorunların ortaya konulabilmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmada stratejik yönetim sürecinde sıkça kullanılan ve Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler anlamına gelen SWOT Analizinden faydalanılmıştır. Çalışmanın amacı Türkiye'de öğrenci servis taşımacılığının durum değerlendirmesini yapmaktır. Öğrenci servis taşımacılığının içsel faktörlerini oluşturan güçlü ve zayıf yanları ile sektörü etkileyen dışsal faktörler fırsat ve tehditler olarak ele alınmıştır. Çalışmada sektör temsilcileri ile yarı yapılandırılmış anketler yolu ile görüşmeler yapılarak sektörün nabzı tutulmaya çalışılacaktır.

Bildiri No: 47

## GELENEKSEL TÜRK SANATLARINDAN EBRU SANATININ MODERN BATIDAKİ YERİ

**Alev AKIN TOKAY,** *Ütopya Bilim/Sanat Danışmanlığı*

Yoğunlaştırılmış su üzerinde gerçekleştirilen, Geleneksel Türk Sanatlarından olan ebru sanatı gün geçtikçe daha çok fark edilen bir sanat dalı olmaya başlamıştır. Öncelikli olarak yurt içinde tanıtımı yapılmaya çalışılan bu sanat, yurtdışında da hayranlıkla takip edilmektedir. Geleneksel içeriği, yapım aşamasındaki görsel zenginlikler ve hızlı sonuç alınması gibi sebeplerle hayli ilgi çekici olan ebru sanatının Modern Batı'yı (diğer Geleneksel Türk Sanatlarına göre) etkilemesinin altında yatan nedenleri araştırmak yerinde olacaktır. Sanat alanındaki her sürecin, içinde bulunduğu toplumsal koşulları göz önünde bulundurarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla gelenekselciliğe karşı olan Modern Batı'nın bu sanatı öğrenmeye çabalaması ve hatta ona yeni özellikler katarak geliştirmesi önemli bir noktadır. Bu ilgi elbette ki sadece ebru sanatının heyecan verici olmasından kaynaklanmamaktadır. Bu bir arayıştır ve bu arayışın temelinde modernleşme ideallerinin hayal kırıklığıyla sonuçlanması yatmaktadır. Bitmek bilmeyen merak ve öğrenme istekleri ise bu sanatla onların bağını kuvvetlendirmektedir. Sonrasında klasik anlamdaki ebru sanatı anlayışı ve geleneklerinden uzaklaşan, sürekli yeni denemelerde bulunan, üstelik ebruyu çok çeşitli yüzeylere (abajur başlığı, yılbaşı ağacı süsü, iskambil kâğıdı…) uygulayıp bundan oldukça iyi gelir elde eden bir anlayış ile karşı karşıyayız. Özellikle sosyal medyanın gücü ve etkisi sayesinde ebru görselleri ve yapım aşaması videoları, ebru malzemeleri, etkinlikleri sürekli paylaşılmakta böylelikle ebru sanatına ilgi duyanlarla ebru sanatçılarını birbirinden haberdar etmektedir. Ebru sanatının unutulmaması ve gelecek kuşaklara aktarılması adına bu sanatın birçok ülkede tanıtılıyor olması sevindiricidir. Klasik ebru sanatının değişmeden korunması gerektiğini savunanlar açısından yabancıların yenilikçi çalışmaları tepki toplamaktadır. Fakat Modern Batı ebru sanatının sonuçlarının peşindedir ve bu yolda aldıkları tepkiler onları etkilememektedir. Bu sanatı daha çok yerde kullanmak ve onu pratiğe dökmek için azimle çalışmaktadır. Bu sunumda ebru sanatının ne olduğuna dair açıklamalardan sonra neden Modern Batı'da ilgi gördüğüne değinilecektir. Yabancıların ebru sanatını nasıl öğrendikleri, ona neler kattıkları, bu geleneksel sanatı nereden alıp nereye götürmeye çalıştıkları gözlemlenecektir. Tüm bu çalışmalar çeşitli görseller ile desteklenecek ve karşılaştırmalı olarak aktarılacaktır. Ebru sanatının Türkiye'deki yeri ile Modern Batı'daki yeri ve önemi araştırmalar sonucunda tartışılacak ve neticede yine bu sanat dalı adına yeni bir şeyler söyleme imkânı aranacaktır.

**Anahtar kelimeler:** Ebru, Ebru sanatı, Modern Batı, Modern dönem, sanat

Bildiri No: 48

## YENİ İCRA VE İFLAS KANUNUN'DA KONKORDATOYA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİKLER

**Ebru AY CHELLİ,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

7327 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 19 Haziran 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak konkordato hukukunda çeşitli değişikleri beraberinde getirmiştir. Yenilikler hem alacaklıların hem de konkordato borçlularının menfaatlerinin korunarak eski kanun dönemindeki belirsizlikleri gidermek amacıyla kabul edilmiştir. Değişikliklerden en önemlileri, konkordato süreci iflâsla sonuçlanırsa kararı veren mahkeme, tasfiyenin basit veya adi tasfiye usulüne göre yapılmasını isteyebilirken, gerektiğinde adi tasfiye komiserler tarafından yerine getirilmesine karar verebilecektir. Bu halde iflas idaresine ait görev ve yetkiler komiserler tarafından kullanılacaktır. Bir diğer önemli yenilik, kredi kurumları tarafından verilen krediler de dahil olmak üzere, geçici mühlet kararından sonra komiserin izniyle akdedilmiş borçlar, konkordato şartlarına tabi olmayacak, bu borçlar, temerrüt halinde mühlet sırasında dahi icra takibine konu edilebilecek ve rehinli alacaklardan hemen sonra, diğer bütün alacaklardan önce ödenecektir. Sunumun konusu değişiklerin sunduğu çözüm yollarının etkinliğinin tartışılmasıdır.

Bildiri No: 49

## PARİS ANLAŞMASI KAPSAMINDA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELEDE İDARENİN GÖREV VE YETKİLERİ

**Mine KASAPOĞLU TURHAN,** *İzmir Ekonomi Üniversitesi*

07.10.2021 tarihli ve 31621 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 06.10.2021 tarihli ve 7335 sayılı Kanun ile BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin 21 inci Taraflar Konferansında kabul edilen ve Türkiye Cumhuriyeti adına 22 Nisan 2016 tarihinde imzalanan Paris Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur. Bu gelişme, küresel bir sorun olan iklim değişikliği ile mücadelede Türkiye tarafından atılan oldukça önemli bir adımdır. İklim değişikliğinin olumsuz etkileri ile mücadelede temel çerçeveyi çizen Paris Anlaşması, tüm ülkelerin katkılarına dayanan ve sorumluluk üstlenmelerini gerektiren bir sistem öngörmektedir. Anlaşmanın uzun vadeli hedefi küresel sıcaklık artışının kontrol altında tutulmasıdır. Bunun için, taraf ülkelerin her biri, iklim değişikliği ile mücadele için ulusal katkılar sunmalı ve bu katkıların hedeflerine ulaşmak için ülke içi sera gazı emisyon azaltma tedbirlerini belirlemelidir. Bu doğrultuda taraf devletlerin yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasını teşvik etmek ve fosil yakıt kullanımının azaltılmasını sağlamak için gerekli düzenlemeleri yapma ve tedbirleri alma yükümlülüğü bulunmaktadır. İklim değişikliğinin olumsuz etkileriyle ilişkili kayıp ve zararların en aza indirilmesi ve hatta uzun vadede engellenmesi de yine devletin yükümlülükleri arasında yer almaktadır. Bunun yanı sıra taraf devletlerin, katılım ve saydamlık ilkeleri doğrultusunda, iklim değişikliği konusunda farkındalık yaratmak ve toplum bilincini oluşturmak için eğitim politikalarını, toplumun bu konuda bilgiye erişimini ve sürece katılımını güçlendirmesi de gerekmektedir. Ayrıca Anayasa'nın 56. maddesinde de sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı düzenlenmekte olup, çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Dolayısıyla, çevre hakkının korunması için iklim değişikliği ile mücadelede devletin pozitif yükümlülükleri bulunmaktadır. Öte yandan, Türkiye Paris Anlaşmasını "anlaşmanın ve mekanizmalarının ekonomik ve sosyal kalkınma hakkına hale getirmemesi kaydıyla" uygulayacağını beyan etmiştir. Anlaşma her ne kadar bu beyanla yapılmış olsa da, uzun vadede, iklim değişikliği ile mücadele kapsamında emisyon azaltılması için alınacak tedbirler ekonomi, enerji, sağlık, gıda, tarım gibi politikaları, kalkınma hedeflerini ve aynı zamanda yaşam biçimlerimizi etkileyecektir. Çalışmamızda Paris Anlaşması çerçevesinde çevre hakkı yeniden değerlendirilerek, çevre hakkının hukuki niteliği, çevre hakkının kapsamı, bu hak kapsamında iklim değişikliği ile mücadelede idarenin görev ve yetkileri, alınabilecek idari kolluk tedbirleri, idari yaptırımlar ve idarenin sorumluluğu konuları ele alınacaktır.

Bildiri No: 50

# "PARETO ANALİZİ, 80/20 PRENSİBİ"NİN KULLANIMI VE İŞLETME VERİMLİLİĞİ ÜZERİNE ETKİSİ: ÇAĞRI MERKEZİ ÖRNEĞİ

**Harun EREN**

**Ayhan AYTAÇ,** *Trakya Üniversitesi*

Günümüzde işletmelerde sürekli yenileşme, performans iyileştirme, müşteri deneyimi gibi konular, müşteri isteklerini karşılamanın ötesine geçmiştir. Çağrı Merkezleri sürekliliğinin sağlanabilmesi, kesintisiz performans ölçümü yapılabilmesi, müşteri sadakati ve müşteri memnuniyetini en üst seviyelere çıkarabilecek ve aynı zamanda mevcut kalite düzeylerini arttırabilmek amacı ile en güncel teknolojileri kullanan yöntemleri uygulamaya sokmaları artan rekabet çerçevesinde oldukça önemli hale gelmiştir. Bahsi geçen yöntemlerin başında ise İstatistiksel Kontrol Prosesleri (İKP) yöntemleri gelmektedir. İKP yöntemlerinin uygulanması bir yandan çağrı merkezlerinde çalışan müşteri temsilcilerinin hata paylarını düzeltmelerine olumlu etki ederken aynı zamanda kasıt unsuru içeren ya da içermeyen önemli hataların belirlenmesini kolaylaştırabilecek, diğer yandan ise sürecinin kaliteli bir şekilde iyileştirilmesini hızlandırabilecektir. Söz konusu İKP uygulamaları sadece yapılmış hataları önlemek için değil, aynı zamanda doğrudan hata unsurlarının kök nedenlerine inerek hatayı yok etmeyi hedeflemektedir. Hatalı bilgileri en aza indirmek hem doğrudan hem de dolaylı olarak işletme maliyetlerini azaltabilecek ve böylece iş ve işletme verimliliğini arttırabilecektir, bu noktada İKP tekniklerinden özellikle Pareto Diyagramının işletme özüne uygulanması oldukça önemli olduğu kabul edilmektedir. Ekonomi biliminde çıktıların %80'inin, girdilerin %20'sinden; sonuçların %80'inin, nedenlerin %20'sinden kaynaklanacağı fikrinden doğan ve ekonomi bilimi literatüründe 80/20 kuralı olarak da ifade edilen Pareto Yasası, ürünlerin %80'inin, kaynakların %20'si tarafından gerçekleştirilebileceği fikrine dayanmaktadır. İşletme yönetiminde karar alma sürecinin zor ve aynı zamanda karmaşık etkileri olduğu bilinmektedir. Pareto Analizi yoluyla veriler tasnif edilerek karar alma işi kolaylaştırılabilirken aynı zamanda problemin teşhis ve analizinde son derece etkili bir teknik olarak kullanılabilmektedir. İş hayatında 80/20 oranlarını yakalamak toplam performansı maksimize etmek için olmazsa olmazlar arasında yer almaktadır. Pareto Analizi, odaklanılması gereken konuları, daha önemsiz konulardan ayırmak için kullanılan basit fakat etkili bir yöntem olarak bilinmektedir. Pareto Analizi ile 80/20 kuralı aşağıda da örneklendirildiği gibi işletme içerisinde neredeyse sorunlu olan/olmayan her alan için uygulanabilmektedir:

- Müşteri şikayetlerinin %80'i ürün ve hizmetlerinizin %20'sinden kaynaklanmaktadır.
- Programdaki gecikmelerin %80'i, gecikmelerin olası nedenlerinin %20'sinden kaynaklanmaktadır.
- Ürünlerin ve hizmetlerin %20'si kârın %80'ini oluşturmaktadır.
- Satış gücünün %20'si şirket gelirinin %80'ini üretmektedir.
- Sistem hatalarının %20'si sorunlarının %80'ine neden olmaktadır.

İş dünyasında işletmeye dair konu başlıkları benzer bir mantıkla ele alınarak Pareto prensibine göre teşhis yapılabilmekte ve sorunların kaynağı olan en temel birkaç sebep üzerinde iyileştirme ve çözüm önerileri geliştirilerek uygulanabilmektedir. Böylece geliştirmeye ihtiyaç duyulan alanlarla ilgili, kısıtlı kaynaklar verimli kullanılarak, kısa zamanda "sıçramalar" şeklinde "sürekli iyileştirme" adı verilen bir model uygulayabilmek mümkün olacaktır. Bu çalışmada İstatistiksel Proses Kontrol tekniklerinden Pareto Analizinin uygulanması çağrı merkezi örneği üzerinden yapılacak olup, Pareto Analizi ile değerlendirilen problemler sınıflandırılacak ve önceliklerine göre işletmeye yönelik çözümler sunularak alternatif bir iyileştirme programı önerisinde bulunulacaktır.

Bildiri No: 53

## DOES A FOETUS HAVE A RIGHT TO LIFE UNDER THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS? A DWORKINIAN ANSWER

**Eray S. DEMİRHAN,** *Gaziantep Üniversitesi*

This paper analyses the issue of whether the foetus enjoys the protection of the right to life guaranteed under Article 2 of the European Convention on Human Rights (hereinafter, referred to as 'the Convention' or 'the ECHR). The status of the foetus is both a significant legal issue and a crucial philosophical topic that can be analysed in light of legal philosophy. This issue, in the context of the ECHR, indeed raises the controversial question of when life begins and the legal status of the foetus. It is argued that the European Court of Human Rights (hereinafter referred to as 'the Court' or 'the ECtHR') has offered a vague answer to the question of whether the foetus has a right to life under Article 2 of the ECHR. The Court's so-called neutral stance on the question of when life begins has given rise to serious criticism. In particular, the Court's jurisprudence has been criticised for its lack of clarity and failing to perform its judicial duty. Consequently, the status of the foetus remains a highly controversial issue under the Convention. This work then aims to clarify the Court's stance on the question of the foetus under Article of the ECHR, and by doing so it aims at shedding new lights on this controversial issue. While the ECHR did not take a clear position on when the right to life begins, this paper draws resources from Dworkin' constitutional theory and sheds new light on the legal status of the foetus under the Convention System. This paper uses Dworkin's approach to constitutional interpretation as a theoretical lens to distinguish between the moral and the legal status of the foetus under the Convention. According to his approach, the fundamental question in this controversy is not a metaphysical question about the beginning of a human life, but a legal question about the correct understanding of the constitution. This paper then offers that the issue of when life begins is different from the question of whether a foetus is protected under Article 2 ECHR. In doing so, this paper demonstrates that Dworkin's approach has a capacity to provide new insights to the issue of whether the foetus can be recognised as a person in the eyes of law. By using Dworkinian approach, this work provides a fresh reading of the case-law of the ECtHR regarding the status of the foetus under Article 2 of the Convention.

Bildiri No: 54

## ÇEVRECİ BİR ANLAYIŞLA BÜYÜME VE KALKINMAYA FARKLI BİR BAKIŞ: ENDÜSTRİ 4.0- DÖNGÜSEL EKONOMİ İLİŞKİSİ

**Ayhan AYTAÇ,** *Trakya Üniversitesi*

Bir ülkenin belirli bir dönemde ürettiği mal ve hizmetlerin bir önceki döneme göre artışını ifade eden ekonomik büyüme, ülkedeki gelirin ve buna bağlı olarak refah ve yaşam kalitesinin ve sonuçta da kalkınmasının temel yapı taşı olarak kabul edilmektedir. Bir bütün olarak çevreyi gelecek neslin mirası olarak gören sürdürülebilir büyüme yaklaşımı yerini zamanla insan yaşam kalitesini de içine alan evrensel boyutta bir anlayışa bırakmıştır. Ülke popülasyonlarındaki artışla beraber daha fazla üretim, daha fazla büyüme isteği endüstri tarihinde "endüstri 1.0, 2.0., 3.0 ve nihayetinde 4.0 gibi yeni/yenilikçi stratejilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. 2011 yılında Almanya'da düzenlenen teknoloji fuarında "endüstri 4.0" anlayışı dile getirilmiştir. Buna göre endüstri 4.0, genel olarak 3 yapılanmadan oluşmaktadır, bunlar; siber fiziksel sistemler, nesnelerin interneti, hizmetlerin internetidir olarak özetlenebilir. Endüstri 4.0 'ın getireceği avantaj ve faydalar, çevresel anlayış ve üretimde verimliliği ön plana almak sureti ile sürdürülebilir büyüme ve kalkınmaya da öncülük edebilecek niteliktedir: endüstri 4.0'ın temel avantajları şu şekilde özetlenebilir:

• çevre dostu ve sürdürülebilir üretim • gerçek zamanlı veri izleme • arıza oluşmadan önce sisteme müdahale edebilme • yüksek verimlilik • üretim maliyetlerinin azalması • ürünün pazar çıkış süresinde azalma • esnek üretimde artış endüstri 4.0 rekabetçiliği arttırma ve farklılaştırılmış ürünler yaratma potansiyeli yüksek güçlü teknolojilerin, bir sonraki aşaması olarak da tanımlanmaktadır. Dijital olarak etkinleştirilen yeni teknolojiler arasında 3d baskı, gelişmiş robotik, IOT kullanan bağlantılı otomobiller ve ev aletleri sistemleri gibi akıllı ürünler, küresel çapta büyük veri analitiği ve analitik, insan-makine arayüzleri gibi gelişmiş analitikler gibi üretim ekipmanlarındaki gelişmeler, artırılmış gerçeklik ve yapay zeka kullanarak teknoloji toplama, vb. Endüstri 4.0 a değer katan başlıca alanlardır. Böylece, söz konusu değişim ve gelişimler ürün ve hizmetleri daha düşük maliyetli hale getirirler, konservatif ve katı büyüme anlayışı ve hırsı, doğal kaynaklar üzerindeki talebi ve dolayısı ile baskıyı doğurmuş, üretim hırsı beraberinde evrensel bir miras olarak değerlendirilen çevre ve özellikle yenilenemeyen hammaddeler üzerinde olumsuz etkiler meydana getirmiştir. İskoç doğabilimci John Muir (1838-1914) ilk kez dillendirilen döngüsel ekonomi, doğal kaynaklar ve ekosistemleri daha etkili biçimde kullanarak ekonomik büyümeyi bu kaynaklara yok edici baskı ortaya koymadan gerçekleştirmeyi hedefler. Döngüsel ekonomi; malzeme, bileşen ve ürünlerin yeniden kullanımı alanlarının yanında yeni iş modelleri için yeniliğin itici gücü olarak lanse edilmektedir. Döngüsel ekonomi anlayışı çerçevesinde daha etkili malzeme ve girdi kullanımı, beraberinde maliyet tasarrufları, yeni üretim anlayışı ve yeni ürünler yolu ile pazarları geliştirme ya da mevcut pazarları büyütme etkisi ile daha fazla değer oluşturur. Dolayısıyla bu model, işletmeler ve tüketicilerin geleneksel /doğrusal "al, yap ve at" ekonomisinden döngüsel bir modele geçmesi için önemli bir fırsattır. Endüstri 4.0 ve son birkaç yıldaki döngüsel ekonomi kavramları ve işleyiş mekanizması sürdürülebilir büyüme açısından bir umut ışığı olarak da görülmektedir. Politika yapıcılar ve şirket yöneticileri arasında farkındalık meydana getirerek, endüstrilerin gençleşmesine önemli ölçüde katkıda bulunmuş ve bulunmaya da devam edebilecek potansiyele sahip olabileceği kabul edilmektedir. Gelişmiş ekonomilerdeki endüstri liderleri, genel olarak maliyet ve optimizasyon açısından bu iki yeni stratejiyi, firmaları ve ekonomileri itici bir güç olarak görmektedirler. Bir diğer yandan ise endüstri 4.0 ve döngüsel ekonomi bileşkesi küresel rekabet edebilirlik, tüketici güveni ve çevresel bütünlük kazanmak için eşsiz bir fırsat olarak da görülmektedir.

Bildiri No: 56

## TÜRKİYE'DE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: BİR TEKNOLOJİ FİRMASI İNCELEMESİ

**Asiye BİLGİLİ,** *Haliç Üniversitesi*

İlk kez 2011 yılında Almanya'da ortaya çıkan ve daha sonra diğer ülkelerin de dikkatini çeken Endüstri 4.0 kavramı, üretim araçlarının yeni nesil teknolojiler aracılığıyla yeniden organize edilmesini temsil etmektedir. Buna göre Endüstri 4.0'ın, fiziksel ve sanal dünyayı birbirine entegre etmesi göz önünde bulundurulduğunda dijital dönüşüm kavramıyla ilişki içerisinde olduğunu söylemek mümkündür. Dijitalleşmenin artmasıyla birlikte neredeyse endüstrideki tüm şirketler, yeni dijital teknolojileri keşfetmek ve faydalanmak için temel iş operasyonlarında, ürün ve süreçlerde, yönetim anlayışında ve organizasyon yapılarında değişikliğe gitmektedir. Şirketlerin, bu değişiklikler sonucunda değer yaratma, müşterilerle yeni iletişi biçimi, satışlarda artış gibi potansiyel fayda elde etmesi mümkündür. Tüm bu değerlerin üretilebilmesi için ise şirketlerin dönüşüm sürecini sağlıklı bir şekilde yönetmesi gerekmektedir ve bu noktada dijital dönüşüm stratejisi kritik öneme sahiptir. Dijital dönüşüm stratejileri, dijital dönüşümün her bir noktasını koordine etmeye çalışmaktadır ve diğer iş stratejilerinin önünde yer alması ve onlarla uyumlu hale gelmesi gerekmektedir. Dijital dönüşüm stratejileri; teknolojilerin kullanımı, değer yaratmadaki değişiklikler, yapısal değişiklikler ve finansal yönler olmak üzere dört boyut olarak ele alınmaktadır. Teknoloji kullanımı, bir şirketin yeni teknolojilerden yararlanma kabiliyetine hitap etmektedir. Bu yeni teknolojilerin kullanımı genellikle değer yaratmada değişiklik anlamına gelmektedir. Mevcutta olan farklı teknolojiler, yeni operasyonlar için yeterli altyapı sağlamak için yapısal değişikliklere ihtiyaç duymaktadır ve söz konusu yapısal değişiklikler, bir şirketin örgütsel kurulumundaki dijital faaliyetlerin kurumsal yapılar içerisine yerleştirilmesiyle ilgili farklılıkları ifade etmektedir. Üzerinde durulan bu üç boyutun, finansal yönler dikkate alındığında dönüştürülmesi mümkündür. Finansal yönler, dönüşüm için hem itici bir güç hem de sınırlayıcı güçtür. Bu sebeple dijital dönüşüm ihtiyacı, zamanında ve seçenekleri açık bir şekilde belirtilmelidir. Çalışmada, Türkiye Borsası'nda işlem gören teknoloji şirketlerinin dijital dönüşüm kapsamında gerçekleştirdiği faaliyetleri ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda dijital dönüşüm ve Endüstri 4.0 ile en çok etkileşim içinde bulunması sebebiyle BIST50'de işlem gören teknoloji şirketi örnek olarak seçilmiştir. Araştırmada veriler, seçilen şirketin yayınlamış olduğu faaliyet raporlarından faydalanarak doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0

Bildiri No: 57

# KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE AKILLI KENT UYGULAMALARI: BALIKESİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

**Serif ÖNER,** *Balıkesir Üniversitesi*

**Barış ÇAM,** *Balıkesir Üniversitesi*

Günümüzde kentsel mekanlarda yaşanan değişimler ve daha genel olarak yaşam koşullarındaki değişiklikler (kent nüfusunun artması, kentlilerin ihtiyaçlarının artması, altyapılarda yaşanan zorluklar, doğal kaynakların tüketiminin hızlanması vb.) birtakım sorunları beraberinde getirmiştir. Dolayısıyla günümüzde ve gelecekte vatandaşların eşit olarak sahip olması gereken refahı sağlayacak bir araç olarak sürdürülebilir gelişmenin sağlanması öngörülmeye başlanmıştır. Kentsel mekanlarda karşılaşılan bu problemlerin küreselleşmeyle beraber etkilerinin katlanarak artması, teknolojik gelişmeler ölçeğinde yeni çözüm arayışlarını ortaya çıkarmıştır. Bilgi iletişim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kentsel mekanlarda uygulanabilir olması anlayışıyla birlikte yaygınlık kazanmaya başlayan "akıllı kentler sistemine" gerek kentsel mekanlarda ortaya çıkan problemlerin çözümüne yönelik gerekse vatandaşların refah düzeylerinin eşitlenmesine yönelik çalışmaların günümüzde hız kazandığı görülmektedir. Akıllı kent teknolojilerinin kullanımının yaygınlaşması ve bu konuda kent yönetimlerinin çabalarını arttırmaları temel hakla açısından ikilem ortaya çıkarmaktadır. Akıllı kent teknolojileri ile bir yandan yaşam kalitesi gelişirken bir yandan bu teknolojilerin varlığı temel hakların kısıtlanmasını ortaya çıkarmaktadır. Teknoloji ve haklar arasında ortaya çıkan bu paradoksal durum akıllı kent gelişmelerini engellememektedir. Aksine özellikle büyük kent yönetimleri dünyanın diğer kentleri ile rekabete açık olmak açısından bu dönüşüme ayak uydurma çabası içindedirler. Teknolojik altyapıda sağlanacak gelişmelerin kenti küresel kentler arasına sokacak olması ise temel motivasyonlardan birini oluşturmaktadır. Çalışmada, küresel değişim sürecinin devam ettiği kentlerde, çözüm odaklı ve yenilikçi çalışmalara ilişkin "Akıllı Kentler" olgusunun planlama, uygulama ve değerlendirme evrelerinin analizi yapılarak, akıllı kentlerin mevcut durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Dönüşen ve yeniden yapılandırılan kentlerin küreselleşme süreciyle birlikte avantaj ve dezavantajlarının incelenmesi, kent ve kentlilerin yaşanan bu süreçten beklenti ve talepleri, küreselleşmenin temel unsurlarından olan teknolojik gelişmelerin etkileri ve bilgi iletişim teknolojileri ekseninde gelişim gösteren akıllı kent sistemlerinin uygulanabilirliği konuları çalışmanın temel problemini oluşturmaktadır. Sırasıyla; küreselleşme süreci, kent parametreleri, kentli hakları ve akıllı kent sistemleri arasında kurulan bağın kuramsal olarak incelenip, tatbikî olarak ortaya konulmasında Balıkesir Kenti ve Balıkesir Büyükşehir Belediyesi çalışmaları üzerinde durulmaktadır. Literatür incelemesine dayalı tarama yöntemiyle gerçekleştirilen çalışmada; küreselleşme ekseninde kent ve kentli haklarına ilişkin konular ele alınmakta ve bir kent parametresi olarak akıllı kent sistemleri incelenmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Akıllı Kent, Bilgi İletişim Teknolojileri, Kentsel Gelişim, Küreselleşme

Bildiri No: 58

## GELENEKSEL OY KULLANIMINDAN ELEKTRONİK OY KULLANIMINA GEÇİŞ

**Onur DURUKAL,** *Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*

Günümüzde teknoloji giderek hayatın her alanına nüfuz etmektedir. Vatandaşlar yaşamlarını kolaylaştıracak her türlü teknolojiyi hızlıca benimsemekte, bu teknolojiyi kullanan araçlara kolayca adapte olabilmektedir. Devletlerin de vatandaşlar kadar hızlı olmasa da bu sürece dahil oldukları, sundukları hizmetlerle ilgili bilgileri vatandaşlara daha kolay ve hızlı sunmaya çalıştıkları görülmektedir. Vatandaşlar teknolojinin yardımı ile nasıl yönetildiklerine dair bilgilere rahatlıkla erişebilmekte, demokratik katılımın en önemli yollarından biri olan oy kullanma dönemlerinde tercihlerini elde ettikleri bilgiler ışığında şekillendirmektedir.

Demokrasinin temelinde vatandaşların eğilimlerinin yönetimin şekillenmesine tam olarak aksettirilmesi esastır. Giderek artan nüfus bu eğilimlerin doğrudan yönetim faaliyetlerine aksettirilmesini de zorlaştırmaktadır. Bu durum temsili demokrasinin elini oldukça güçlendirmektedir. Vatandaşlar oldukça geniş zaman aralıkları ile ancak kendisini en iyi temsil edebileceğini düşündükleri temsilcileri seçebilmekte, bir sonraki seçim dönemine kadar temsilcilerinin kendileri adına en iyi kararı vermelerini ummaktadırlar. Teknolojinin gelişimi ile birlikte vatandaşların kullandıkları oyları daha hızlı, şeffaf ve doğru bir şekilde kullanabilmesi ile birlikte doğrudan demokrasinin de yolu açılmaktadır. Teknolojinin oylama süreçlerine etkisine baktığımızda pek çok farklı uygulamanın varlığı göze çarpmaktadır. Uygulamalara bakıldığında; vatandaşlar geleneksel yöntemlerle oylarını kullanabilmekte teknolojik araçlarla sonuçların duyurulması gerçekleştirilebilmekte, geleneksel yöntemle oylar kullanılırken sonuçlar elektronik ortamlara aktarılarak daha sağlıklı sonuç elde edilmeye çalışılabilmekte ya da oy kullanma süreçleri tamamıyla elektronik ortamlara aktarılabilmektedir. Oy kullanım süreçlerinin tamamıyla teknolojinin yardımıyla gerçekleştirilmesi temeline dayalı olan elektronik oylamanın hangi araçlarla ve hangi teknoloji ile uygulandığının bilinmesi oylama süreçleri için büyük önem arz etmektedir. Hem ilgili otoriteler hem de vatandaşlar tarafından belirsiz herhangi bir yönü olmayan elektronik oylama uygulamalarının olumlu ve olumsuz yönleri literatürde tartışılmaya devam etmektedir.

Bu çalışmada vatandaşların tarihsel süreçte kendilerini ilgilendiren konularda eğilimlerini nasıl ortaya koydukları, geleneksel oy kullanımından elektronik oy kullanımına geçiş süreçleri, elektronik oylama süreçlerinin unsurları, olumlu ve olumsuz yönleri, elektronik oylamanın doğrudan demokrasiye katkısı incelenmekte olup, dünyadaki güncel uygulamalar değerlendirilmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Demokrasi, Oy, Elektronik Oy, Teknoloji

Bildiri No: 59

## YABANCI ÜLKE İDARİ MAKAMLARINCA VERİLEN BOŞANMA KARARLARININ NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU KAPSAMINDA DOĞRUDAN TESCİLİ

**Bengül KAVLAK,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun kapsamında, yabancı mahkeme kararlarının Türkiye'de hüküm ve sonuç doğurması kural olarak kararın Türk mahkemelerince tanınması ve tenfizine bağlıdır. Yabancı ülke idari makamlarınca verilmiş kararların Türk mahkemelerinde tanınması ve tenfizinin mümkün olup olmayacağı konusu ise uzun süre üzerinde fikir birliği bulunmayan bir konu olmuştur. Özellikle boşanma konusunda, yabancı ülke hukuk sistemlerinde yetkili mercii her zaman devlet mahkemeleri olmayıp, belediye vb. idari makamların da boşanma kararı verebildiği görülmektedir. Bu gibi durumlarda, yabancı ülke idari makamı tarafından verilen boşanma kararının Türkiye'de tanınması ve tenfizi bir sorun olarak ortaya çıkmaktaydı. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'na 690 sayılı KHK ile eklenen 27/A maddesi ile "Yabancı ülke adlî veya idarî makamlarınca boşanmaya, evliliğin butlanına, iptaline veya mevcut olup olmadığının tespitine ilişkin olarak verilen kararlar; bizzat veya vekilleri aracılığıyla tarafların birlikte veya taraflardan birinin ölmüş ya da yabancı olması halinde Türk vatandaşı olan diğer taraf veya vekilinin tek başına başvurması, verildiği devlet kanunlarına göre konusunda yetkili adlî veya idarî makam tarafından verilmiş ve usulen kesinleşmiş olması ve Türk kamu düzenine açıkça aykırı bulunmaması şartlarıyla nüfus kütüğüne tescil edilir" hükmü eklenmiştir. Bu çerçevede, yabancı bir ülkenin idari makamı tarafından verilen boşanma, evliliğin butlanı, iptali ya da evliliğin mevcut olup olmadığının tespiti kararı söz konusu olduğunda, Nüfuz Hizmetleri Kanunu m. 27/A kapsamında, kararın tanınması ve tespiti için Türk mahkemelerinde dava açılması söz konusu olmaksızın karar doğrudan tescil edilebilecektir. Ancak bunun için birtakım koşulların varlığı gerekmektedir. Öncelikle, sadece yabancı bir ülkenin idari makamı tarafından verilen boşanma, evliliğin butlanı, iptali ya da evliliğin mevcut olup olmadığının tespiti kararları doğrudan tescil edilebilir niteliktedir. Söz konusu karar, verildiği devlet kanunlarına göre konusunda yetkili idarî makam tarafından verilmiş olmalı, bu karar usulen kesinleşmiş olmalı, Türk kamu düzenine aykırı olmamalı ve kararın tescili için tarafların bizzat veya vekilleri aracılığıyla başvuruda bulunmuş olmaları gerekmektedir. Bildiride, Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Türk hukukuna boşanmaya ilişkin kararlar konusunda Nüfus Hizmetleri Kanunu ile getirilen söz konusu yenilik ve buna ilişkin koşular, MÖHUK'ta yer alan tanıma ve tenfize ilişkin hükümlerle karşılaştırılarak değerlendirilecektir.

Bildiri No: 60

# COVİD-19 SALGININ TÜRKİYE EKONOMİSİNE ETKİLERİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

**Nevzat BALIKÇIOĞLU,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

**Halil İbrahim KAYA,** *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi*

2020 yılının ilk aylarında küresel salgına dönüşen Covid-19 yüksek sayıda vaka ve ölüme neden olmuştur. Virüsün yayılma hızının yüksek olması, toplumsal hayata yönelik sert tedbirlerin alınmasını zorunlu kılmıştır. Birçok ülkede salgını kontrol edebilmek için seyahat kısıtlamaları, okulların kapatılması, yakın fiziksel temasın olduğu işyerlerinde ekonomik faaliyetlerin sınırlandırılması gibi tedbirler alınmıştır. Bu kısıtlamalar salgının kontrolü için gerekli adımlar olarak atılmış olsa da ekonomik maliyetleri oldukça yüksek olmuştur. Salgın döneminde, dünyanın en gelişmiş ekonomileri de dahil olmak üzere, pek çok ekonomi son yılların en büyük daralma sürecine girmiştir. Bu durum, Covid-19 salgınının ülke ekonomilerinde oluşturduğu olumsuz etkiler ve geri toparlanmanın ne kadar süreceği konusunda endişeli bekleyişlere sebep olmuştur. Çeşitli ekonomik etkilerin oluştuğu bu süreç, dünyadaki eşitsizlikleri besleyerek yoksulluğun azaltılmasında büyük dezavantaj oluşturmuştur. Salgının çeşitli kanaldan etkisini göstermesi, ekonomik faaliyetleri büyük ölçüde daraltıcı etki yapmıştır. Zorunlu karantina döneminde üretimin uzun süre kesintiye uğraması ve tedarik zincirindeki aksamalar küresel arz şoku oluşmasına neden olmuştur. Covid-19 salgını nedeniyle oluşan arz şokunun etkilerini gidermek üzere devletler tarafından çeşitli sübvansiyonlar sağlansa bile ekonomilerde beklenen olumlu etkiler sınırlı düzeyde görülmüştür. Alınan tedbirlerden yeterli olumlu sonuç sağlanamadığından, Covid-19 salgınının yol açtığı ekonomik sorunların ilerleyen yıllarda da devam edeceği konusunda beklentiler giderek artmaktadır. Dolayısıyla, bu konuda ekonomik sorunların iyi tanımlanması, doğru politika tercihleri için gerekli olup, bu sürecin daha kısa sürede atlatılması konusunda oldukça önemlidir. Salgın sürecinde arz şokunun yanı sıra talep şokunun da oluşması salgının ekonomik etkilerini daha da artırmıştır. Ülkelerin üretim kayıplarına bağlı olarak ekonomik büyüme rakamlarında düşüşmüş ve fiyat istikrarını bozmuştur. Ayrıca salgın döneminde dünya genelinde rekor düzeyde işsizlik artışı olmuştur. Bu çalışmada, Covid-19 salgını döneminde Türkiye ekonomisinin ekonomik büyüme, enflasyon, işsizlik ve dış ticaret verilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Böylece ortaya çıkan eğilimleri belirleyerek, yakın gelecekte oluşabilecek koşullarla ilgili öngörüde bulunmak hedeflenmekte ve uygulanan politikalar değerlendirilmektedir.

Bildiri No: 61

## SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS AND SUSTAINABLE MARKETING : COVID 19 PANDEMIC TURKEY CASES

**Fatma İrem KONYALIOĞLU,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Sustainability is one of the important subjects around the world today. United Nations declared goals of sustainable development (SDGs) in 2015. These goals have been accepted as reference point for all kind of sustainability operations. Covid 19 Pandemic has raised the importance of sustainability and marketing facilities of the related processes and contents. Many countries, professions and authorities of different fields have been managed and applied the sustainable marketing strategies since March 2020. World Health Organization (WHO) announced the Covid 19 pandemic on 11th of March 2020 and sustainable marketing strategies have been started to prevent, protect, secure, support and pursue the processes that have been managed to sustain SDGs. Turkey has critical and successful role during Covid 19 pandemic period. Public, private, and specialized many groups have taken serious role to manage the processes. This study is aimed to compile Turkey's sustainable marketing cases and operations to project for understanding the road map. Many different fields have contained successful sustainable marketing cases during Covid 19 period. Health related ones have been the most important and effective operations. 'Mask, Distance ang Hygiene', 'Stay at Home' campaigns have been good examples for integrated marketing communication. Digital market entrepneurship programs, supply chain management processes, agricultural products value chain operations can be listed as the successful marketing attempts. Social support programs have been arranged to prevent financial inequalities and poverty that was the result of Covid 19 pandemic crisis. Knock down processes had worse effects on traditional business network. Many authorities, non-govermental organizations have been improved too many social marketing programs to prevent long term effects of the crisis. All these case types can be evolved and extent by sustainable marketing strategies. Literature review method is prefered to prepare this study. Final evaluation of cases can be the effective reference for the following terms. Sustainability shall be extented too many fields by sustainable marketing strategies. The Covid 19 pandemic period operations has been conceived this to all around the world.

Bildiri No: 63

## SERİ MUHAKEME USULÜNÜN SUÇ BAKIMINDAN KAPSAMI

**Ahu KARAKURT EREN,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

7188 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Türk ceza muhakemesi hukukuna dahil edilen seri muhakeme usulü, kanunda sınırlı sayıda olmak üzere seri muhakeme usulüne tabi olduğu belirtilen suçlardan birisinin işlendiği iddiasını konu alan soruşturmalarda savcı tarafından yeterli şüpheye ulaşılmış ve kamu davasının açılmasının ertelenmesine de karar verilmemişse uygulanabilen özel bir muhakeme usulüdür. Bu kurumun özü; müdafi huzurunda şüphelinin seri muhakeme usulünün uygulanmasını kabul etmesi koşuluyla, cezada yarı oranda indirim yapılması suretiyle yaptırımın savcı tarafından talepname ile belirlenmesine ve mahkemenin müdafi huzurunda şüpheliyi dinledikten sonra seri muhakeme usulünün şartlarının oluştuğu sonucuna varması halinde de talepnamede belirtilen yaptırıma göre doğrudan hüküm kurarak süreci tamamlamasına dayanır. Kanun koyucu seri muhakeme usulünü ağır toplumsal sonuçları bulunmadığını varsaydığı suçlar açısından alternatif çözüm yolu oluşturmak suretiyle mahkemelerin ağır iş yükünü azaltmak amacına yönelik olarak ihdas etmiştir. Şüpheli yönünden kurumun şüphelinin seri muhakeme teklifini kabul etmesi ihtimalini yaratan temel faydası ise hükmedilecek ceza miktarının yarıya inmesidir. Çift taraflı kazanımlar oluşturması mümkün olsa da bu muhakeme usulünün yerinde olmayan bir düzenleme biçimiyle ciddi sorunların oluşmasına yol açması da olasıdır. Bu sorunlar; yargılamanın olası ağır sonuçlarından çekinen şüphelinin işlemediği bir suçun cezasına razı gelmesi gibi ceza muhakemesi hukukunun maddi gerçeği insan hakkı ihlali yapmadan araştırmak amacıyla bağdaşmayan, lekelenmeme hakkı ve adil yargılanma hakkıyla çelişen sonuçlar, failin hak ettiğinden daha az ceza alması nedeniyle oluşan toplumsal hayatın sürdürülebilirliği açısından doğan ağır tehlikeler ile örneklendirilmesi mümkündür. Sözünü ettiğimiz ihtimalin oluşması veya oluşmaması bakımından temel belirleyici hususlardan birisi seri muhakeme usulünün hangi suçlar için kabul edildiğidir. Bildiride Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 250. maddesi ve Ceza Muhakemesinde Seri Muhakeme Yönetmeliği hükümleri incelenerek öğretide ileri sürülen görüşlere de yer verilmek suretiyle "hukukumuzda seri muhakeme usulünün suç bakımından kapsamı nedir?", "seri muhakeme usulünün suç bakımından kapsamı kanun koyucu tarafından belirlenirken hangi esaslar gözetilmiştir?", soruları ele alınacak olup, olması gereken hukuk açısından "seri muhakeme usulünün suç bakımından kapsamı ne olmalıdır?" sorusu tartışılmaya çalışılacaktır.

Bildiri No: 64

# PANDEMİ İLE DEĞİŞEN ÜRÜN PAZARLAMA STRATEJİLERİ: DAHA SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR DÜNYA İÇİN DAHA AZ TÜKET

**Gamze DURGUN,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

**Banu SARIBAY,** *Türk Hava Kurumu Üniversitesi*

Küreselleşmeyle sınırların ortadan kalkarak sermayenin serbestçe dolaşması, kontrolsüz nüfus artışı, birlikte doğal kaynakların yok olabileceği göz önünde bulundurulmadan yapılan üretim ve tüketim gibi faktörler, insanları çözüm bulmak amacıyla düşünmeye ve harekete geçmeye yöneltmiştir. Bu yönelimle sürdürülebilirlik stratejileri her sektörde kendine yer bulmuş ve dünyada makro trend haline gelmiştir. 2019 yılında Time Dergisi'nin yılın kişisi seçtiği ve geçtiğimiz günlerde dünya liderlerinin iklim krizine karşı sözlerini "bla bla bla..." diyerek protesto eden Greta Thunberg'in etkisiyle de bireylerin iklime olan duyarlılıkları ve tüketim anlayışları da değişmeye başlamıştır. Sürdürülebilir tüketim davranışını en basit ifade ile çevreye olumsuz etkisi en az olan tüketim davranışı olarak adlandırılabilir. 20. yüzyıl sonlarına doğru gelişen sürdürülebilir tüketim anlayışı, 2019 yılında tüm insanlığın yaşadığı Covid-19 pandemisiyle birlikte yeniden önem kazanmıştır. Bu süreç içerisinde tüm dünya ekonomisinde bir durgunluğun yaşandığı, tüketim alışkanlıklarının değiştiği, yeni üretim, dağıtım ve satın alma modellerinin hayata geçtiği görülmüştür. Harvard Business Review'da yayımlanan 'Understanding the Post-Recession Consumer' isimli makalede, ekonomik durgunluğun görüldüğü dönemlerin sonrasında olduğu gibi yaşanan bu süreçte de tüketicilerin gönüllü bir biçimde daha azla yetinme eğilimine gireceği ön görülmektedir. Ayrıca tüketicilerin israftan olabildiğince kaçınarak, geri dönüşümü olan ürünler ya da ikinci el ürünler satın almaya yöneleceğini, çocuklarını da bu değerlerle yetiştireceklerini öne sürülmektedir. Bu bağlamda tüketicilerin daha uzun süreli kullanabilecekleri ürünleri tercih edeceklerini, işletmelerden daha az ama daha dayanıklı ürünler üretmelerini talep edeceklerini düşünmek mümkündür. Covid-19 pandemisi etkisiyle evlere kapandığımız günlerde, doğanın kendini yenileyerek tüm insanlığa mesajını net bir biçimde vermesi işletmelerin de dikkatini çeken bir unsur olmuştur. Bu bağlamda işletmeler çevreye yönelik olumsuzlukları gönüllülük esasıyla azaltmaya ve farklı stratejiler geliştirerek markalarının popülerliği artırmaya ve tüketicilerle yakalanan bağın güçlendirilmesine çalışmaya başlamışlardır. Buradan yola çıkılarak çalışmada, sürdürülebilir stratejiler benimseyen moda markalarının bu konuda nelere dikkat ettikleri, tümüyle mi yoksa bazı ürünler kapsamında mı böyle bir politika izlemeye yöneldikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca markaların gerçekten anlattıkları kadar çevreye duyarlı olup olmamaları da bu çalışmanın ortaya çıkmasında merak edilen hususlardan biri olmuştur. Çevreye, doğaya, hayata saygılı, sağlıklı ve gelecek yönelimli ürünlerin vaat edildiği gibi olup olmadığını anlamak için hangi hususlara dikkat edilmesi de ekolojik bilinç yaratma kapsamında çalışmayı motive eden unsurlardan biri olmuştur. Çalışma kapsamında sürdürülebilirlik çalışmalarıyla dikkat çeken bazı dünya markalarının web siteleri ve reklamlarının incelemesi yapılmış; sürdürülebilir olma yolunda ürünleri kimin ürettiği, materyallerin nereden alındığı, üretim kapsamında çalışanlara yeterince ücret ödenip ödenmediği gibi şeffaflık politikaların yanı sıra tabiat ve canlılar konusunda etik ilkelere bağlılığın, geri dönüştürülmüş ürün ya da materyallerle yapılan tasarımların, atık miktarının, hızlı modaya ve israfa karşı duran politikaların öne çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca Covid-19 pandemisi ile birlikte senelerdir aynı düzende işleyen sürekli ve hızlı tüket mottosunun sürdürülebilir olmadığı, pandemi ve hemen sonrasında yaşanan doğa olaylarının da iklim krizinin bir ön simülasyonu olduğu anlaşılmıştır. Kaynakları bol ama sınırlı olan gezegenimiz için artık "doğaya ve ekolojik dengeye duyarlı bir üretim" anlayışını benimsemenin yanı sıra geleceği ve markaları dönüştürme gücünü elinde bulunduran tüketicilerin de daha minimalist olmaları ve upcycle anlayışını benimser hale gelmelerinin de şart olduğu görülmüştür.

Bildiri No: 65

# GELECEĞİN ÇALIŞMA MODELİ UZAKTAN ÇALIŞMA OLMALI MI, OLMAMALI MI? İŞ'TE BÜTÜN MESELE BU!

**Banu SARIBAY**, *Türk Hava Kurumu Üniversitesi*

**Gamze DURGUN,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Bilimkurgu filmlerinde onlarca yıldır korkulan senaryo, 2020 yılında korona virüs (COVID-19) salgını ile gerçek oldu. Bulaşıcı hastalıklar alanında çalışanlar bunun olacağından haberdardı. İlk COVID-19 vakasından aylar önce Bill Gates'in Mayıs 2019'daki "Milyonlarca insanı öldürebilecek bir olayı düşündüğümüz zaman pandemi en büyük risktir. Ölü sayısı bakımından pandemi geçmişteki savaşlarla yarışabilir, ekonomi durur ve insanlığa maliyeti inanılmaz boyutta olur" açıklaması adeta gelen bir tehlikeyi bizlere önceden bildiriyordu. Yaşanan salgın, dünyada küresel tedarik zincirlerinin bozulmasına, insanların hareketlerinin kısıtlanmasına, sosyal ve psikolojik sorunların yaşanmasına, müşteri taleplerinin azalmasına, stokların artmasına ve işletmelerin finansman sıkıntısı çekmesi gibi birçok olumsuzlukların yaşanmasına neden oldu. Geçtiğimiz yıl, üretkenlik ve değer yaratmanın gerçek itici güçleri olan yaşam ve işle ilgili tüm varsayımlara meydan okuyan bir yıl oldu. Zihnimizde hep işyeriyle kodlanmış olan iş kavramının evden yapılabilir hale gelmesi, çalışanın pijamalarıyla çalışabileceğini hayal bile edemeyecek yöneticilerin bu gerçekle yüzleşmeleri, ekiplerin ve iletişimin dijital platforma taşınması, dijital liderliğin ortaya çıkışı, iş ve özel hayat arasındaki sınırların bulanıklaşması gibi birçok kavram ve daha fazlası çalışma hayatının gerçeği olmuştur. Salgın birey-çevre uyumunu büyük ölçüde değiştirip, insanların uzaktan çalışma, seyahat etme istekleri, firmaların pahalı ofis alanı, yüz yüze etkileşim ve algılanan ihtiyaçlar gibi pek çok şeyi değiştirdi. ABD'de uzaktan çalışma, COVID-19'dan önce %16 iken, salgının zirvesinde %60'lara çıkarak dijital teknolojilerin kullanımında, işin coğrafyasında ve etkileşimlerin doğasında büyük değişikliklere yol açtı. The Economist'in raporuna göre gelecekte, uzaktan çalışmanın artmasıyla daha fazla insan hayatlarını ne zaman, nerede ve nasıl kazanacakları konusunda daha fazla esnekliğe sahip olacaktır. Ancak işlerin doğası gereği bazılarının ofiste, bazılarının ise evde gerçekleştirildiği "hibrit" bir çalışma modeline geçiş, yöneticileri daha iyi iletişimciler olmaya zorlayarak; bu da çalışanların iş memnuniyetini arttıracak ve bağlılıklarını sağlayacaktır. Deloitte, Ernst&Young, McKinsey, Gallup, Microsoft ve Linkedln gibi farklı şirketlerin yapmış oldukları araştırmaların sonucuna göre, çalışanların salgından sonra da uzaktan çalışmaya devam etmek istedikleri, eğer kendilerine uzaktan çalışma ile ilgili bir seçenek sunulmazsa başka bir iş arayışına gireceklerini belirtmeleri dikkat çekici olmuştur. We Work Remotely''in Operasyonlar Başkanı Matthew Hollingsworth'e göre bu durum, uzaktan çalışmanın nasıl yeni standart haline geldiğinin oldukça net bir resmini vermektedir. Artık birçok işin her yerden yapılabileceğini anlayan ve işverenlerinden uzaktan çalışma ortamı sunmalarını bekleyen bir iş gücüne sahip olunması şaşırtıcı olmamalıdır. Ancak bu durumun aksine salgın henüz bitmemişken tam zamanlı çalışmaya geçen şirketler ile uzaktan çalışmada kendini konforlu ve üretken hissetmeyen, kariyer, eşitlik ve ücret konularında endişeli çalışanların varlığı da azımsanacak boyutta değildir. Bu anlamda çalışmanın sorunsalını geleceğin çalışma modelinin ne olacağı oluşturmaktadır. Uzaktan çalışma salgın sonrasında da tercih edilecek bir çalışma modeli olacak mı? Yoksa çalışanların farklılık ve taleplerini karşılamak doğrultusunda şirketler yeni çalışma modellerine mi yönelecekler? Ayrıca çalışma modellerinin belirlenmesinde işverenin mi yoksa çalışanın mı söz sahibi olacağı da merak konusu olmuştur. Bu bağlamda belirsizliğin giderek arttığı, bilim çevrelerine göre büyük salgınların zannedilenden çok daha yakın olduğu günümüzde şirketlerin gelecekteki riskleri nasıl algılayacakları ve bunlara hazırlıklı olma anlamında ne gibi politikalar belirlemeleri gerekliliği hususunda da çıkarımlarda bulunulmuştur.

Bildiri No: 67

# E-TİCARET PAZAR YERLERİNDE E-HİZMET KALİTESİNİN E-MEMNUNİYETE ETKİSİ

**Esma DURUKAL,** *Aydın Adnan Menderes Üniversitesi*

Bilgi teknolojisinin hızlı gelişimi hem müşteriler hem de işletmeler açısından kültürel bir değişime yol açmaktadır. Özellikle Covid-19 pandemi sürecinde müşterilerin dijital platformlardan alışveriş yapmaya yönelimlerinde ciddi artışlar yaşanmıştır. İnternetin dünya çapındaki şirketler tarafından hızla artan şekilde benimsenmesi her şeyi değiştirmektedir. İşletmelerin müşterilerle etkileşim kurmak için dijital platformları daha fazla kullanarak rekabet avantajı elde etme gayretlerindeki artış kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu süreç e-ticaretin yayılmasında ikinci dalgayı temsil eden e-ticaret pazaryerlerinin hızla gelişmesine ve önem kazanmasına neden olmuştur. İnternet penetrasyonundaki artış ve işlem maliyetlerindeki önemli düşüş, e-pazaryeri iş modelini uygulanabilir ve çekici hale getirmektedir. E-ticaretin yürütülebileceği merkezi bir pazar alanı sağlayan e-ticaret pazaryerleri işletmeler ve müşteriler için önemli bir rol oynamaktadır. Hizmet kalitesi, e-ticaretin önemli bir yönü olarak giderek daha fazla kabul görmektedir. Ürünlerin teknik özelliklerinin çevrimiçi olarak karşılaştırılması, geleneksel kanallara kıyasla daha kolay, daha az maliyetli ve uygulanabilir olması nedeniyle başarılı e-ticaret için hizmet kalitesi temel belirleyicidir. Geleneksel perakende ve hizmet ortamlarında hizmet kalitesi araştırmalarına benzer şekilde, e-hizmet kalitesinin kavramsallaştırılması ve ölçülmesi de stratejik bir konu olarak ortaya çıkmıştır. E-hizmetler, hizmetlerin maliyet yapısı, yeni hizmetlerin hızlı gelişimi ve hizmetlerin sürekli iyileştirilmesi gibi özellikleri bakımından geleneksel hizmetlerden ayrılmaktadır. Hizmetler ve e-hizmetler arasındaki bu ayırt edici özellikler nedeniyle, e-hizmet kalitesinin ölçülmesi geleneksel hizmet kalitesinin ölçülmesinden farklıdır. E-hizmet kalitesinin işletmelerin sürdürülebilir rekabet avantajı elde etmek için temel bir belirleyici olması, firmaların uzun vadeli başarısında bir faktör olduğunun yaygın olarak kabul edilmesinden kaynaklanmaktadır. Daha da önemlisi çevrimiçi alışveriş için en büyük zorluk müşteri memnuniyetini sağlamak ve sürdürmektir. E-hizmet kalitesinin etkin yönetimi müşteri memnuniyetini ve müşteri sadakatini sağlamak, artırmak ve sürdürmek için oldukça çok önemlidir. Dolayısıyla e-hizmet kalitesi, pazarlama alanında müşteri memnuniyeti, müşteri elde tutma ve müşteri sadakati ile ilgilidir. Bu çalışmanın amacı; Türkiye'de en fazla tercih edilen 10 e-ticaret pazaryerinin e-hizmet kalitesinin e-memnuniyete etkisini ölçmektir. Araştırmada elde edilen veriler, kolayda örneklem yöntemiyle belirlenmiş, anket soru formu aracılığıyla veriler toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, faktör analizi, t-testi ve regresyon analizi kullanılmıştır.

Bildiri No: 68

# TRANSFORMATION OF WINE CELLARS INTO WINE TOURISM RESORTS: THE CASE OF SLOVENIA AND TURKEY

**Aleš GAČNIK,** *University of Primorska*

**Sabriye ÇELİK UĞUZ,** *Balıkesir Üniversitesi*

Today, the understanding of tourism, tourism products and types of tourism are changing. Tourists, demand more original and authentic products instead of ordinary products. In addition, they show interest in touristic products with natural, historical, cultural, and artistic values in the region they visit. Destinations that offer this interest with gastronomic products are becoming interesting. Eating and drinking culture and culinary heritage are a factor that differentiates gastronomy tourism and therefore wine tourism, as well as determining food and beverage production and consumption in a geography. The gastronomy and wine-making heritage of a society is one of the socio-cultural treasures. As a gastronomic product and a source of gastronomy tourism, winemaking is spreading rapidly. Therefore, gastronomic attractions and wine tourism create a serious alternative in destinations. Vineyards and wineries; It is a journey, a taste, and an art. It is very important to know, protect, develop, and adapt to the future the wine culture from the perspective of sustainable wine tourism in terms of local, regional and national.

This research is based on modern paradigms of wine tourism, as subtypes of gastronomy tourism and rural tourism. On the basis of two selected cases, the general level of development of wine tourism in Slovenia and Turkey will be compared, and especially in the two selected wine - tourism destinations. The focus of the comparative research will be on two selected cases: the Edi Simčič wine estate with the Alma Vista boutique villa in Slovenia and the Maadra wine cellar in Turkey. Both wine tourism destinations with a rich history of viticulture and winemaking, but with very different orientations in the field of wine tourism. The research will highlight the importance of comparative studies in different countries, regardless the level of wine tourism development. One of the important questions is whether or not examples of good practices can be transferred from one cultural environment to another. Where are the obstacles and where are the opportunities? The study will be completed by putting forward various constructive and improving suggestions to these questions.

**Keywords:** Wine Culture, Wine Tourism, Sustainable Rural Development, Rural Tourism, Slovenia, Turkey

Bildiri No: 71

# YAPAY ZEKA TUTUM ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

**Tuba SARI**, *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

**Serkan ÇANKAYA**, *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Evi süpüren robotlar, otelde karşılayan insansı resepsiyonistler, chat botlar, telefonu açarken yüz algılayan algoritmalar, anında dili çeviren uygulamalar, hastalıklara teşhis koyabilen algoritmalar, dijital asistanlar, tavsiye algoritmaları gibi günlük hayatın içinde yer alan bu uygulamalar insanoğlunun hayatını kolaylaştırmak için geliştirilmiş yapay zeka teknolojilerinin bir sonucudur. Yapay zeka son yıllarda insan beyninin davranışlarını taklit ederek modellemeyi temel alarak gelişmeye devam etmektedir. İnsan beyni matematiksel hesaplar dışında, anlama, deneyimlerden sonuç çıkartıp öğrenme, yorumlama, analiz etme, problem çözme, tahminde bulunma, sezgi gibi birçok yeteneğe sahiptir. Yapay zeka da insanın bu özelliklerine benzer şekilde çalışan algoritmalar ve sistemler geliştirmeyi amaçlamıştır. Literatür incelendiğinde yapay zekanın, genel yapay ve dar yapay zeka olarak ikiye ayrıldığı görülmektedir. Dar yapay zeka, sürücüsüz araç kullanımı, tavsiye algoritmaları, satranç oyunu, sanal asistanlar gibi sınırlı yeteneklere sahip yapay zeka türüdür. Genel yapay zeka ise insanın yeteneklerini aşacak kapasite de kendi deneyimlerinden öğrenebilen zeka türüdür. Anacak günümüzde genel yapay zeka türüne ait bir sistem henüz tam olarak geliştirilmemiştir. İnsanların endişe ettikleri yapay zeka, genel yapa zeka türüdür. Hatta bazı insanlar tarafından genel yapay zekanın gelecekte insanın yeteneklerini insandan daha iyi gerçekleştireceğine ve bunun sonucunda insanlığın sonunu getireceğine inanılmaktadır. OpenAI kurucusu Elon Musk'ta böyle düşünenlerdendir. Yapay zeka konusunda açık kaynak kodlu yazılımlar geliştiren OpenAI'ın kurulma sebebi de temelde bu düşüncedir. Makine öğrenmesi, yapay sinir ağları, doğal dil işleme, uzman sistemler, robotik, görü gibi çeşitli yapay zeka teknolojileri gelişmeye devam ederken farklı sektörlerde çeşitli uygulamalarla hayatımıza çok hızlı giren ve gelecek Endüstri 5.0 döneminde de gelişmeye ve daha çok hayatımızda yer edinmeye devam edeceği öngörülen yapay zeka teknolojilerine, toplumun bakışının ne olduğuna dair bilgi eksikliği artmıştır. Toplumun yapay zekaya yönelik tepkilerine, düşüncelerine ve davranışlarına dikkat etme ihtiyacının artmasıyla birlikte yapay zeka teknolojilerinin kullanımı ve davranış düzeylerini incelemek önem kazanmıştır. İnsan davranışları ve düşüncelerini belirleme ve analiz etme söz konusu olduğunda insanların tutumları en önemli değişkenlerden biridir. Alan yazında dünyada kısıtlı çalışmalar vardır ancak Türkiye'deki yapay zeka tutumuna ilişkin çalışmaya rastlanmamıştır. Türkiye'deki yapay zeka ile ilgili mevcut genel tutumları belgelemek ve yapay zeka uygulamalarının belirli örneklerine yönelik tutumları anlamak önem arz etmektedir. Bu çalışmada yapay zekaya ilişkin tutumları ölçen geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirilmesi amaçlanmıştır. Ölçek geliştirme süreçlerinden biri madde havuzunun oluşturulmasıdır. Çalışmada yapay zeka tutumlarıyla ilgili literatür taranarak maddeler belirlenmiştir. Bu çalışmanın devamı niteliğinde tutum ölçeği oluşturulması planlanmaktadır.

**Anahtar Kelimeler**: Yapay Zeka, Tutum, Tutum Ölçeği

Bildiri No: 72

# COVID-19 DÖNEMİNDE FUTBOL KULÜPLERİNİN NAKİT AKIŞLARINDAKİ DEĞİŞİMİN İNCELENMESİ

**İsmail Hakkı ÜNAL**, *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

**Oğuzcan AKDEMİR**, *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Çin'in Vuhan Eyalati'nde ilk olarak görülen ve ardından tüm Dünya'yı etkisi altına alan yeni tip koronavirüs hastalığı (COVİD-19) 13 Ocak 2020 tarihinde tanımlanan yüksek düzeyde bulaşıcı niteliğe sahip bir virüstür. COVİD-19 pandemisi; başta sağlık sektörü, ekonomi, eğitim ve sosyal yaşam gibi pek çok alanda zorunlu değişikliklere neden olduğu gibi spor alanında da yer alan faaliyetleri etkilemiştir. Ülkemizde popüler spor branşlarından olan futbol, kalabalık izleyici kitlelerince takip edilen bir branştır. Ülkemizde 11 Mart 2020 tarihinde görülen ilk COVİD-19 vakasının ardından 19 Mart 2020 tarihinde futbol müsabakalarına yaklaşık 3 ay süre ile ara verilmiştir. Sonrasında ise pandemi önlemleri gereğince müsabakaların seyircisiz olmasına karar verilmiştir. 13 Ağustos 2021 tarihine kadar da müsabakalar seyircisiz devam etmiştir. Bu tarihten itibaren ise pandemi önlemleri gereği kısıtlı seyirci kapasitesiyle müsabakalar oynanmaktadır. Şüphesiz futbol kulüp gelirlerinin büyük bir kısmını müsabakaları takip eden seyircilerin yaptığı harcamalar (stat reklam gelirleri, bilet ve taraftar ürünlerinin satışları gibi) oluşturmaktadır. Araştırmanın konusu da futbol kulüplerinin karşılaştığı ve gelirlerinin bir kısmını kaybettiği bu beklenmedik durumdan finansal olarak nasıl etkilendiğinin araştırılmasıdır. Araştırmanın amacı ise COVID-19 döneminde futbol kulüplerinin nakit akışlarındaki değişimin ne yönde olduğunun tespit edilmesidir. Bu amaç doğrultusunda, Borsa İstanbul'da Eğitim, Sağlık, Spor ve Diğer Sosyal Hizmetler Sektörü altında yer alan futbol kulüpleri incelenmiştir. İlgili kulüplerin son 5 raporlama dönemindeki nakit akışlarındaki değişim oran analizi yöntemi ve nakit akışlarının sağladığı faaliyetler modeliyle incelenmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** COVID-19, Futbol Kulüpleri, Oran Analizi Yöntemi, Nakit Akışlarının Sağladığı Faaliyetler Modeli.

**JEL Kodları:** M40, M41

Bildiri No: 73

# ÇEVRE KİRLİLİĞİNİN ÖNLENMESİNDE YENİLENEBİLİR ENERJİYE YÖNELİK VERGİ TEŞVİKLERİNİN ROLÜ: TÜRKİYE ve AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ KARŞILAŞTIRILMASI

**Gamze AKGÖL**, *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

**Musa GÖK**, *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Enerji, insanlığın gelişim sürecinde en temel ihtiyaçlardan biri olmuştur. Sanayi ve teknolojide meydana gelen gelişmeler, kentleşme ve nüfusun artması enerjiye duyulan ihtiyacı da artırmıştır. Enerji talebindeki artış çevreye telafi edilemez dışsal maliyetler yaymaktadır. Kaynakların aşırı kullanımı çevreye zarar vermekte, küresel ısınma ve iklim değişikliğine neden olmaktadır. Çeşitli kaynakların düşük maliyetle çevreye zarar vermeden, sürdürülebilir şekilde enerji üretmesi de mümkündür. Bu durum yenilenebilir enerjiyle açıklanmaktadır. Yenilenebilir enerji, fosil yakıtlara kıyasla daha az bir paya sahiptir. Dünyada elde edilen enerjinin %85'i fosil yakıtlardan, geri kalan %15'i yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilmektedir. Başta gelişmiş İskandinav ülkeleri olmak üzere birçok ülke artık yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmiştir. Enerji sektörünün vergilendirilmesi ise enerjinin fiyatını, piyasalararası rekabeti doğrudan etkilemesi, bütçe dengesinin belirlenmesi nedeniyle önemlidir. Yenilenebilir enerji üretimindeki artışlar sürdürülebilir ekonomik büyümenin itici gücü olabilmektedir. Gelecek nesillere yaşanabilir bir gezegen bırakılması çevrenin korunması ile mümkündür. Bu konuda yenilenebilir enerjiye yönelik mali teşvik politikaları önemlidir. Türkiye konum ve coğrafyası itibariyle birçok yenilenebilir kaynağa sahip olsa da yeterli düzeyde üretim sağlayamamaktadır. Yenilenebilir enerjiye yönelik vergisel teşvikler başta AB ülkeleri olmak üzere birçok ülkede yaygındır. Amaç belli bir sektördeki vergi yükünü hafifletmek veya ortadan kaldırmaktır. Son yıllarda Türkiye'de yenilenebilir enerji üzerindeki vergisel teşviklerin arttığı görülmektedir. Buna örnek olarak ihtiyaçtan fazla elektrik satışında esnaf muaflığının genişletilmesi ve koşulları sağlayan kişilerin vergiden muaf tutulması verilebilir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimi sırasında kullanılan ürünlerin desteklenmesi, emek, sermaye ve doğal kaynakların teşviki ürünlerin depolanması, tüketimine destek verilmesi de teşviklerdendir. Genel olarak AB'ye bakıldığında ülkelerin enerji ithal etmede dünyada ilk sırada, enerji tüketmede ise ikinci sırada olduğu görülmektedir. Geliştirilen ortak enerji politikalarıyla, AB'de 1970'lerin başında yaşanan petrol krizi sonrasında enerji konusunda değişikliklere gidilmiştir. Bu çalışmada, yenilenebilir enerji kaynaklarının, sürdürülebilir çevre amacı için vergilendirilmesi ele alınmış, Türkiye ve AB ülkelerinde fosil yakıtların ve yenilenebilir enerji kaynaklarının vergilendirilmesi durumu karşılaştırılmış; Avrupa Birliği ülkelerinin uyguladığı sübvansiyon ve indirimlerin ulusal düzeyde uygulanmakta olduğu, Türkiye'nin ise bu uygulamalarda eksik kaldığı görülmüştür. Türkiye'ye kıyasla AB'de fosil yakıt ile üretim ve hava kirliliği özellikle pandemi döneminde yapılan kısıtlamalar ile düşüşe geçmiştir. Türkiye'de çevre vergilerinin toplam vergi gelirleri içerisindeki payının AB ülkelerine kıyasla yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Çevresel sebepler dışında ilave gelir ihtiyacı ve mali politikalar bu durumun nedenidir. Türkiye adına belirlenen hedeflere ulaşılması için yapılması gerekenlerin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde gerek çevresel, gerek toplumsal birçok avantaja sahip olan yenilenebilir enerji kaynaklarının verimli, etkin ve etkili şekilde kullanılması için bu alana yapılacak yatırımların kamu kesimi tarafından teşvik edilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır. Türkiye'de genel vergi teşvikleri mevcuttur ancak hala yenilenebilir enerji kullanımı için yeteri kadar teşvik bulunmadığı görülmektedir. Çeşitli Avrupa ve İskandinav ülkelerinde olduğu gibi üretimi teşvik etmek ve vergi muafiyetlerine daha fazla yer vermek bu eksikliğin giderilmesi için önemli bir adım olacaktır. Türkiye enerji konusunda dışa bağımlı bir ülke olduğundan ötürü, çeşitli enerji politikalarını rahatlıkla yapamamaktadır ve bu bağımlılıktan kurtulmanın yolu yenilenebilir enerji politikaları geliştirmekten geçmektedir. Yerli kaynaklardan üretilen enerjinin yaygınlaşması ile dışarıdan alınan enerjinin yarattığı cari açığın kontrol altına alınması sonucunu doğacaktır. Yenilenebilir enerjinin kullanılmaya başlanması çevreye verilen tahribatı azaltacaktır çünkü yenilenebilir enerji kaynakları karbondioksit seviyesini doğrudan artırmadığı için fosil yakıt kullanımının çevreye vermiş olduğu olumsuzlukların etkisi azalış gösterecektir. Bu nedenle Türkiye'de

ve diğer ülkelerde yenilenebilir enerjiden verimli bir biçimde faydalanılmadığı müddetçe çevresel kirliliklerden kaynaklanan olumsuz dışsallıklar ve bunların toplum üzerindeki maliyeti artarak devam edecektir.

Bildiri No: 75

## "SORUNLU ON" ÜLKEDEKİ İŞSİZLİĞİN İNCELENMESİ

**Bedriye TUNÇSİPER,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

**Ferhan SAYIN,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

**Eylül KABAKÇI GÜNAY,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

Küreselleşmeyle birlikte artan faktör, ürün ve finans akımlarının ülkeler arası hareketliliğine karşı duyarlılığı yüksek olan ülkeler; Morgan Stanley tarafından "Kırılgan Beşli" olarak sınıflandırılırken, ekonomik gelişmelere bağlı olarak artık "Sorunlu On" olarak nitelendirilmektedir. Brezilya, Güney Afrika, Güney Kore, Kolombiya, Peru, Rusya, Singapur, Şili, Tayland ve Tayvan'ın içinde yer aldığı sorunlu on ülkedeki finanse edilemeyen ekonomik büyümenin neden olduğu dışa bağımlılık; sermaye hareketlerine olan duyarlılığı ve kırılganlığı arttırmaktadır. Ekonomik çarkın işlemesindeki dişlilerden biri olan finansal kesimdeki hareketler, reel sektöre yansımakta; üretimin temel öğesi olan işgücü piyasasındaki gelişmeler de ekonomik gidişat üzerinde belirleyici olmaktadır. Söz konusu döngüde, bir sektördeki aksaklık diğer kesimleri etkilemekte ve aksaklıklarla birlikte kırılganlık düzeyi de artmaktadır. Bu nedenle, günümüzde tüm Dünya'nın içinden geçtiği sağlık ve ekonomik krizlerinin etkisiyle giderek körüklenen işsizlik sorunuyla mücadelede, etkin sonuçlar sağlayabilecek politika önerilerinin geliştirilebilmesi için öncelikle işgücü piyasasının durumunun tespit edilmesi önem taşımaktadır. Bu öneminden dolayı çalışmada, global ticaret zincirindeki halkalardan olan "Sorunlu On" ülkedeki işsizliğin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Bildiri No: 76

## TOPLUMSAL CİNSİYET VE TÜRKİYE ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

**Kübra Aycan GELEKÇİ,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

**Kadir AKGÜNDÜZ**, *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

**Çağatay TUNÇSİPER**

Çalışma, toplumsal cinsiyet kavramına tarihsel bir perspektiften yaklaşarak Türkiye'nin konuya dair mevcut durumunu değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda ilk olarak toplumsal cinsiyet kavramının ortaya çıkışı ve günümüze kadar nasıl şekillendiği açıklanmıştır. Çalışmanın ikinci kısmında ise işgücüne katılım, okur yazar oranı, ortalama yaşam süresi, parlamentoda temsil oranı gibi temel cinsiyet eşitsizliği göstergeleri dünya ve Türkiye özelinde kapsamlı bir bakış açısıyla incelenmeye çalışılmış ve geleceğe yönelik politikalar değerlendirilmiştir.

Bildiri No: 77

## ÇOK BOYUTLU BİR SORUN OLARAK MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİ

**Funda GENÇOĞLU**, *Atılım Üniversitesi*

**Alican FISTIKCI,** *GOAL Global*

Mevsimlik tarım işçileri hem dünyanın en büyük iş kollarından birini hem de insanlık için en hayati sektörü oluşturan gruptur. Buna rağmen çoğu zaman hem kelimenin sözlük anlamıyla hem de mecazi anlamda görünmez durumdadırlar. Fakat gözden ırak olmaları mevsimlik tarım işçilerinin sosyopolitik yaşamın genelini de şekillendiren eşitsiz iktidar ilişkilerinden uzak ya da muaf oldukları anlamına gelmemektedir. Aksine, işleri ve gündelik yaşamları onları ciddi sağlık, hijyen, güvenlik, güvencesizlik, ekonomik sömürü, kayıtdışı istihdam, düşük eğitim düzeyi, şiddet, toplumsal cinsiyet eşitisizliği ve göç temalarıyla bağlantılı pek çok soruna maruz kılmaktadır. Bu sorunlar, neredeyse tamamen çinde bulundukları sektöre özgüdür ve dünyadaki mevsimlik tarım işçilerinin geneli tarafından yaşanmaktadır. Dolayısıyla dünya çapında hem uluslararası örgütler hem de devletler bu sorunlara bir yanıt verme ihtiyacı hissetmektedir. Türkiye de buna dahildir ve bu bağlamda 2010 ve 2017 yıllarında kısaca METİP olarak bilinen bir inisiyatifle geçici ve mevsimlik tarım işçilerinin durumlarının iyileştirilmesi için adımlar atılmıştır. Bu girişim önemli ve incelenmeye değer bir adım olmakla birlikte konunun karmaşıklığı; çok boyutlu, çok aktörlü bir mesele olması sektörde beklenen sonuçların hızlıca ve sorunsuzca alınmasını zorlaştırmaktadır.

Bildiri No: 78

# KAMUSAL SERMAYELİ KALKINMA VE YATIRIM BANKALARI'NIN FİNANSAL YAPILARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

**Rükan Kutlu KORLU,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

**Mehmet Fatih ASLANTAŞ,** *Kars Kafkas Üniversitesi*

Bankacılık sektörü günümüz ülke ekonomilerinde oldukça önemli bir pozisyondadır. Bankalar sundukları hizmetlerle finansal aracılık yapma, likidite sağlama, şirketlere ve bireylere kredi temin etme, para politikalarının etkinliğini arttırma ve ulusal ve uluslararası ticareti geliştirme gibi birçok temel fonksiyonu sağlayan kuruluşlardır. Birçok farklı amaca odaklanan banka türü bulunmaktadır. Bunlarda biri de kalkınma ve yatırım bankasıdır. Türkiye'de toplam 15 tane Kalkınma ve Yatırım Bankası bulunmaktadır. Bu bankaların 8 tanesi özel sermayeli, 4 tanesi yabancı sermayeli 3 tanesi ise kamusal sermayelidir. Çalışma kamusal sermayeli kalkınma ve yatırım bankaları üzerine yoğunlaşmıştır. Söz konusu bankaların güçlü finansal yapıya sahip olmaları hizmet verdiği sektörün gelişimine de önemli katkılar sunmaktadır. Bu anlamda ilgili bankaların finansal durumları önem arz etmektedir. Türkiye'de faaliyet gösteren kamusal sermayeli kalkınma ve yatırım bankaları İlbank A.Ş., Türk Eximbank, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş'dir. Bu doğrultuda çalışmada öncelikle üç banka hakkında genel bilgiler verilmiş daha sonra hizmet sunduğu alan ve görevleri irdelenmiştir. Metodoloji kısmında ise bankaların yayınladığı faaliyet raporlarından hareketle 2016-2020 yılları arasındaki temel finansal göstergeleri oran analizi yöntemi kullanılarak karşılaştırılmıştır.

Bildiri No: 80

# BELEDİYELERİN SİYASAL İLETİŞİM FAALİYETLERİNDE SOSYAL MEDYA KULLANIMI: İZMİR DEPREMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

**Günay KORUCU,** *Arel Üniversitesi*

Sanayi Devrimi'yle beraber teknolojinin gelişmesi, ekonomiden eğitime, siyasetten iletişime, ulaşımdan sağlık hizmetlerine kadar birçok şeyi değişime uğratmıştır. Bu değişim neticesinde toplumlar da değişerek küreselleşmiştir. Gelişmeler sonucunda dergi, gazete ve radyo gibi kitle iletişim araçlarına öncelikli olarak televizyon eklenmiş ve ilerleyen zamanlarda internet ortamında yürütülen iletişim süreçleri yani yeni medya dahil olmuştur. Tüm bu değişimlere ayak uydurmak isteyen siyasal aktörler de teknolojiye uyum sağlamak durumunda kalmışlardır. Yeni medya kullanıcı sayısının artmasıyla da siyasal aktörler yürütmüş oldukları siyasal iletişim süreçlerinde değişimleri meydana getirmiş ve bu durum yeni siyasal yapılanmaların internet ortamına taşınmasına zemin hazırlamıştır. Genel oy hakkının evrensel düzeyde kabul görmesi, kitle partilerinin oluşumu, çıkar ve baskı gruplarının siyasal hayattaki etkinliğinin artması ve kitle iletişim araçlarının yapısındaki değişim ve dönüşümler sonucunda siyasal iletişim faaliyetleri de değişerek gelişmiştir. Teknolojinin daha da gelişmesiyle kullanıcıyı merkezi konuma getiren, paylaşım yapabilme, etkileşimde olma ve içerik üretebilme gibi imkanlar sunan sosyal medya uygulamaları; iletişimde kolaylık sağlaması, hızlı ve düşük maliyetli olması nedeniyle günümüzde belediyeler tarafından yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Bu çalışma kapsamında belediye başkanlarının afet ve kriz anlarında vatandaşlarına yaptıkları yardımları, sosyal medya hesapları üzerinde bir siyasal iletişim faaliyeti olarak sunup sunmadıkları, yaptıkları yardımlara ilişkin sosyal medya hesaplarından tanıtımlarda bulunup bulunmadıklarının tespiti açısından önem arz etmektedir. Bu incelemenin yapılabilmesi için öncelikli olarak yerel yönetimler ve siyasal iletişim kavramlarının tanımı verilmiş, ardından sosyal medya kavramı ve doğal afetler ele alınmış olup; son aşamada ise İzmir Depreminde uygulanan siyasal iletişim faaliyetleri incelenmiştir. Araştırma 30 Ekim 2020 tarihinde İzmir'de meydana gelen depreme ilişkin İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı ile İlçe Belediye Başkanlarının resmi Twitter hesaplarından yapılan paylaşımları kapsamaktadır. İlgili hesaplar depremin meydana geldiği gün dahil olmak üzere 5 gün boyunca incelenmiş ve uygulama içerik analizi yönetimi kullanılarak yapılmıştır. İnceleme kapsamında ilk olarak belediye başkanlarının resmi Twitter hesaplarından atılan tüm tweet'ler tek tek ele alınmış olup, daha sonrasında konularına göre kategorilere ayrılmıştır. Söz konusu kategoriler arasında (a) depreme ilişkin duygusal paylaşımlar, (b) depreme ilişkin yardım paylaşımları, (c) deprem ve arama kurtarma faaliyetleri boyunca belediyelerin kendi tanıtımlarına ilişkin yapmış oldukları paylaşımlar ve (d) deprem dışı konulara ilişkin paylaşımlar yer almıştır.

Bildiri No: 81

## ANALYSIS OF WOMEN LABOR'S CURRENT SITUATION IN TURKEY

**Işıl KELLEVEZİR,** *Yaşar Üniversitesi*

**Özkan BİLGİLİ,** *İzmir Demokrasi Üniversitesi*

In this study, data on the labor market in particular women in Turkey; current employment, unemployment, labor force participation rates are analyzed as youth unemployment figures and compared with OECD countries. In addition, schooling, drop-out rates (secondary / associate degree) and the number of students and graduates in the context of women in vocational education are presented with data. Comparisons were made with the available data. This study, based on the assumption that the employment of qualified women can be increased by increasing the vocational training, makes the due diligence through the data. In this context, data on female / male unemployment rates, labor force participation rates on the basis of education level, GNP and female employment were analyzed with SPSS program and the results were obtained.

Bildiri No: 82

## THE FUNCTION OF JUDICIAL ADMINISTRATION AS AN INSTRUMENT TO CONTAIN THE VARIOUS FORMS OF PROFIT CRIMINALITY THROUGH A STUDIED GRADUATION THAT ALLOWS THE REORGANIZATION OF THE COMPANY AND ITS RECOVERY TO THE LEGAL ECONOMY.

**Stefania VISCIONE,** *Benevento, Italy*

Judicial administration was born with art. 24 of legislative decree no. 306/1992, converted by law no. 356/1992, which was approved following the Capaci massacre. In order to react to the horrible murder of Giovanni Falcone, Francesca Morvillo and the men in their escort, a number of institutes were introduced with the aim of combating mafia criminality more effectively. Many of these remain highly topical, albeit with an appropriate evolution with particular reference to patrimonial actions against crime for profit. In order to limit the proliferation of the mafia phenomenon and to dry up the channels of economic accumulation, the seizure and confiscation of prevention (introduced in 1982) was flanked by an innovative intervention on economic activities exercised in a way that was not directly available to the suspects of the mafia, but which, however, could constitute a facilitating contribution in favour of the latter. In general, two evolutionary lines of the system of prevention and contrast of the criminal economy can be identified: 1. the awareness that the policies of prevention and repression of profit criminality cannot be conceived as demolishing actions of the companies that are the fruit of illicit activity, but, as far as possible, must represent an opportunity for the recovery of these activities within the legal economy; 2. the need to increase the instruments of intervention that can be better adapted to the different criminal and/or illicit realities, in order to achieve greater anticipation, also with more or less penetrating forms of control of the company. The procedure is divided into two phases: a) the judicial administration of assets; b) the possible subsequent confiscation. "The judicial administration of the goods and properties", which constitutes the presupposition of the eventual future confiscation, is directed to impede that a determinate presumably connected economic activity which, even indirectly, operates in a position of contiguity with the foreseen subjects, can, however, realize a useful instrument of support for the activity of these subjects both on the strictly economic/financial level, and on that of a comfortable control of the territory with sure expansive relapses. The judicial administration, is destined to carry out a cautionary function characterized by the auxiliary function that a certain economic activity presents for the realization of the interests of the person subjected or proposed to the measure of prevention or subjected to criminal proceedings for one of the indicated crimes. The "confiscation", on the other hand, intervenes only when, at the outcome of both the temporary judicial administration and the criminal proceedings, suitable elements emerge to suggest that those assets are the actual fruit of illicit activities or represent the reuse and it is, therefore, demonstrated that there is an effective commingling of interests between business activities and illicit activities. These are, therefore, legal institutions that serve to contain the various forms of profit criminality through a studied graduation that allows the recovery of the company and its recovery to the legal economy.

Bildiri No: 83

## DIGITAL AND DISABILITY: SOME EXPERIENCES

**Luigi Umberto ROSSETTI,** *University of Sannio*

The field of reference is related to the use of digital platforms to foster inclusion processes in classes with disabled pupils.

Pupils with disabilities, with specific developmental disorders and with socio-economic, linguistic and cultural disadvantages represent one of the most fragile parts of the Italian education system. Teachers must continuously train themselves to facilitate the relationship and work correctly with them especially in this period when distance learning and integrated digital teaching have become essential.

Every teacher must be able to use the most appropriate digital tools to promote school inclusion and foster the learning of pupils with Special Educational Needs.

The change must start from the acceptance of the change in the new social context in which young people operate, modifying the approach of teachers, introducing new methodologies and innovative teaching tools, with the aim of integrating and making school as "attractive" as possible for young students.

The study wants to focus on the monitoring of the use of digital platforms or any kind of innovative approach towards a more inclusive didactics in a secondary school: Ipsar Le Streghe di Benevento - Italy.

The objectives of the research are two:

1. Analysis of the ways in which classrooms are connected;
2. Verification of the innovative tools and methodologies used during the pandemic period.

Both areas of research concern the promotion of school inclusion and the actions put in place to foster the learning of BES pupils.

The activities carried out are related to:

- Analysis of the DDi Plan prepared by the School;

- Analysis of the regulations for synchronous teaching;

- Verification of the digital platform used for DD;

- Verification of the types of connections, in particular the methods of access for BES pupils;

- Aspects of digital education.

This study implements the modest educational literature with a focus on the relationship between digital and disability. The attempt is to be able to report on the methods of development, digital platforms and innovative approaches in ODD in such a way as to extract from the experience a certain degree of temporal and territorial replicability.

This experience opens up the field to future research paths that can further deepen the relationship between school, territory and disability.

Bildiri No: 84

## THE IMPACT OF DERIVATIVE INSTRUMENTS ON LOCAL AUTHORITIES IN ITALY: SOME REFLECTIONS

**Claudio RISPOLI,** *Benevento, Italy*

In Italy, Local Authorities (Regions, Provinces, Municipalities, etc.) have acquired a high degree of financial autonomy over the years, which has enabled them to find new external resources to finance their current and long-term expenditure. The lack of financial resources combined with an increase in public expenditure has led local and regional authorities to seek new financial sustainability through other funding channels, to make up for the increasing funding cuts adopted by the Central Government. In this context, characterised by the increased use of money-raising instruments such as mortgages and bonds, there has been a progressive recourse to "innovative" financial instruments, such as derivative contracts, as part of a more conscious active management of debt (*liability management*). The recourse by the Local Administrations to these financial instruments (in particular, Interest Rate Swaps on interest rates, but also "structured" derivative instruments), reached, in past years, significant levels. Subsequently, the new legislative framework introduced a more restrictive regulatory regime on the operations in derivatives by the Local Administrations. The use of derivatives by Local Authorities is part of the broader issue of active debt management by Public Administrations. Local Authorities have used these instruments in various ways (even in the wrong way), carrying out operations that have affected the risks connected to debt, its actual amount, and, ultimately, the raising of resources to be used in ordinary management. The research is cognitive and informative with the use of bibliographic material. In particular, the study was conducted by consulting written sources both on paper (books, journals, library works, etc.) and on digital media (internet, digital magazines, etc.). The most significant elements of the literature consultation were extrapolated using the most accredited citation databases (Scopus, ISI/WOS, etc.). The author, in the course of the research, also assumed data and information of an experiential nature deriving from his professional activity. The results obtained have permitted the examination, in light of the level reached by the underwriting of derivative instruments in the public sector, of the orientation manifested by the Public Administrations to evaluate, correctly or not, the degree of "economic convenience" of the operation. Moreover, this is also in the cases of renegotiation or early withdrawal by the Local Authorities. Particular attention has also been paid to the current practice of granting an *upfront* by the financial intermediary. The widespread use of the *upfront* has led to accounting mismatches that have manifested themselves in subsequent years, generating even higher levels of debt at higher rates than those recorded before the *swap* contract was entered into. Based on the professional experience of the author, from the examination of the *swap* contracts stipulated by the Local Authorities with the chosen banking intermediary, it was possible to verify that the typical operations carried out over time were no longer aimed at hedging against the risk of rate fluctuations but became dangerous speculative operations.

Bildiri No: 85

## THE ECONOMIC AND FINANCIAL PERFORMANCE OF ITALIAN PASTA COMPANIES BETWEEN THE TWO MAJOR CRISES: SOME INITIAL REFLECTIONS

**Guido MIGLIACCIO**, *University of Sannio*

**Mariagiorgi De ANGELIS**, *University of Sannio*

The international crisis of 2008 and the subsequent pandemic crisis that is still ongoing, have imposed adequate management control tools, among which the benchmark favors comparison with similar production realities. This research aims to analyze some aspects of the economic-financial dynamics of Italian pasta companies in the period between the two major international crises. The research questions are;
RQ1: what was the trend of profitability in the decade considered?
RQ2: What were the preferred financial sources?
RQ3: Has companies location affect profitability and financial balances?
From the Aida database, the balance sheets of 468 companies were taken, with a turnover exceeding € 800,000, characterized by Ateco code 10.73.00 - Production of pasta, couscous, and similar farinaceous products. These companies were also distinguished by geographical area for the decade 2010-2019. The average Roe and Leverage trends for each year were then determined for Italy and each of its macro-areas (North, Centre, and South). The data were subjected to numerous statistical elaborations and represented graphically. ANOVA and Tukey-Kramer methods were used for the comparison between macro-regions. Each result is illustrated and described. The balance sheets indicate consistently positive profitability, although it flexes during the reverberations of the international financial crisis in the years 2011-2013. Profitability differences between areas are not statistically significant. Companies are significantly undercapitalized, with statistically significant differences between geographical macro-areas. In the future, a similar survey should be extended to other indices and also to smaller companies. Quantitative balance sheet analyses should also be integrated with qualitative studies and interdisciplinary assessments, considering the widespread consumption of pasta due to the expansion Mediterranean diet. This paper implements the literature on Italian food industrial companies. Public policies could use the outcomes to support food industries, favoring their necessary capitalization. Moreover, each firm can compare its results with the average ones of the sector, to propose improvements. Finally, the Italian situation can be exemplary for other countries wishing to develop pasta production.